

45 B10

ΒΙΟΣ

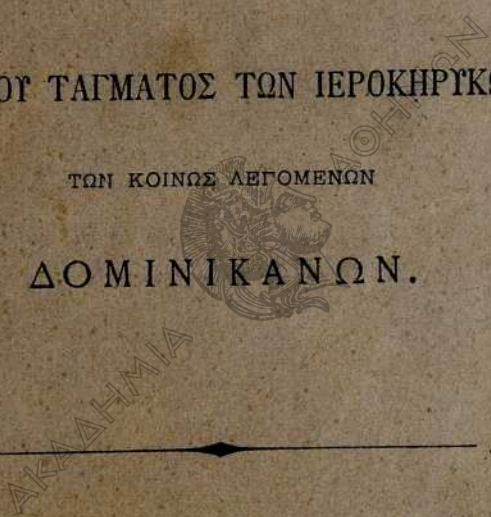
ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΟΥ ΙΝΝΟΚΕΝΤΙΟΥ ΤΟΥ Ε'.

ΠΡΩΤΟΥ ΠΑΠΑ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΑΓΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΙΕΡΟΚΗΡΥΚΩΝ

ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΣ ΛΕΓΟΜΕΝΩΝ

ΔΟΜΙΝΙΚΑΝΩΝ.

3707

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ

Τύποις Α. Ζέλλιτς Υιῶν, Πέρα ὁδὸς Μπαλκόν, 4-6-8, καὶ ὁδὸς Γιαζιτζή, 7-11

(Διοδοῦ Ζέλλιτς).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

25

ΒΙΟΣ

ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΟΥ ΙΝΝΟΚΕΝΤΙΟΥ ΤΟΥ Ε΄.

ΠΡΩΤΟΥ ΠΑΠΑ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΑΓΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΙΕΡΟΚΗΡΥΚΩΝ

ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΣ ΛΕΓΟΜΕΝΩΝ

ΔΟΜΙΝΙΚΑΝΩΝ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ

Τύποις Α. Ζέλλιτς Υΐων, Πέρα οδός Μπαλκόν, 4-6-8, και οδός Γιαζιτζή, 7-11

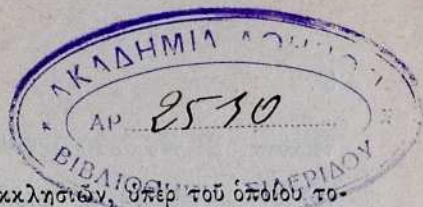
(Δίοδος Ζέλλιτς)

En 2e partie Ecclésiastique 1925 (voir aussi l'Union des
Églises (4e année N° 14, pp. 431-435) révisées à Claude Pin
pour 1906 révisé: Surmiers de l'Union. Un centenaire.
Le bienheureux Pierre de Tarentaise, le Pape Innocent
V (1225-1276), mentionné en révisé: Principalement, d'après
la Vie du bienheureux Innocent V, premier Pape
de l'Ordre des Frères Prêcheurs, par un religieux
du même Ordre [P. Mothon]

Illustrations: Façade de la Cathédrale Saint-Jean de Lyon
Intérieur de la " " " " "
Le bienheureux Innocent V pape (Père de
Tarentaise.) Par Fra Angelico. -

AKAΔHMIA

Τὸ ζήτημα τῆς ἐνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν, ὑπὲρ τοῦ ὁποίου τοσοῦτον δεικνύει ἐνδιαφέρον ἡ Α. Α. ὁ Πάπας Λέων ΙΓ', ὑπῆρξε πάντοτε τὸ ἀντικείμενον τῆς σταθερᾶς φροντίδος καὶ ζωηρᾶς μερίμνης τῶν ἐπὶ τῆς ἀποστολικῆς Καθέδρας διαδόχων ἐκείνου τὸν ὅποιον ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς κατέστησε ποιμένα τῶν ἰδίων προβάτων, εἰπὼν αὐτῷ, « Πέτρε, βόσκει τὰ ἀρνία μου, ποιμαίνει τὰ πρόβατά μου. »

Ἄφ' ἧς ἐποχῆς ὁ ἐχθρὸς τοῦ ἀνθρωπίνου γένους κατώρθωσε νὰ ἐνσπείρῃ μεταξὺ τῶν δύο ἀδελφῶν λαῶν, Ἑλλήνων καὶ Λατίνων, τὴν διχόνοιαν, διὰ λόγους κοσμικοὺς μᾶλλον παρά θρησκευτικοὺς, οἱ Πάπαι, καθῆκον ἱερώτατον ἐκπληροῦντες, οὐδέποτε ἐπαύσαντο ἐργαζόμενοι πρὸς ἄρσιν τοῦ ὀλεθρίου τούτου χωρισμοῦ, ὁ ὁποῖος τοσοῦτων καὶ τηλικούτων ἐγένετο πρόξενος δειῶν, καὶ εἰς τὸν χριστιανισμόν μὲν σύμπαντα, ἀλλ' ἰδίως εἰς τὰ χριστιανικὰ ἔθνη τῆς Ἀνατολῆς. Μεταξὺ τῶν Παπῶν οἵτινες πλέον τῶν ἄλλων ἐμόχθησαν ὑπὲρ τοῦ ἔργου τούτου, ἐξέχουσαν θέσιν κατέχει ὁ μακάριος Ἰννοκέντιος ὁ Ε', πρῶτος Πάπας ἐκ τοῦ Τάγματος τῶν Δομινικανῶν, τοῦ ὁποίου σύντομον βιογραφίαν παρέχομεν εἰς τοὺς ἀναγνώστας ἡμῶν.

Πολλοὶ λέγουσιν ὅτι διὰ νὰ γίνῃ ἡ ἔνωσις τῶν Ἐκκλησιῶν, δεόν νὰ συγκροτηθῇ Σύνοδος Οἰκουμενικὴ καὶ ἐκεῖ νὰ συζητηθῶσιν αἱ μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν ὑφιστάμεναι διαφοραί. Ἀλλὰ

τοιαῦται Σύνοδοι συνεκροτήθησαν πλέον ἢ ἅπαξ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ σχίσματος, καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία, κατόπιν μακρῶν καὶ σοβαρῶν συζητήσεων, ἐδέξατο, διὰ τῶν ἐπισήμων αὐτῆς ἀντιπροσώπων, τὴν ἀλήθειαν τῆς καθολικῆς διδασκαλίας. Τοιαύτη ὑπῆρξε, μεταξύ ἄλλων, καὶ ἡ ἐν Λυῶν συγκροτηθεῖσα ἐν ἔτει 1274, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ μακάριος Ἰννοκέντιος ὁ Ε΄, Καρδινάλιος ἔτι ὢν, σπουδαιότατον ἔλαβε μέρος, συντελέσας τὰ μέγιστα, διὰ τῆς παιδείας καὶ φρονήσεως αὐτοῦ, εἰς τὴν ἔνωσιν τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, ἧτις συνετελέσθη ἐν τῇ Συνόδῳ ἐκείνῃ.

Ἄλλοι πάλιν, ἄγαν ἀπαισιόδοχοι, φρονοῦσιν ὅτι ἔνωσις τῶν Ἐκκλησιῶν εἶναι παντελῶς ἀδύνατος, καὶ πᾶσα πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἀπόπειρα, ἀπλῆ ματαίωσις. Οἱ τοιοῦτοι, προφανῶς, λησμονοῦσι τὴν δύναμιν τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ καὶ τὰ ὑπ' αὐτῆς τελεσθέντα θαυμάσια ἐν τε τῇ ἀρχῇ τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ ἐν τῷ μετέπειτα βίῳ τῆς Ἐκκλησίας. Ἀναντιρρήτως, ἡ ἔνωσις εἶναι ἔργον δυσχερέστατον, καὶ ἡ ἐπίτευξις καὶ διατήρησις αὐτῆς παρουσιάζει πολλὰς δυσκολίας. Πλὴν, παρὰ τῷ Θεῷ οὐκ ἀδυνατήσκει πᾶν βῆμα, καὶ οἱ πιστοὶ ὑφείλουσι μετὰ θάρρους καὶ προσκαρτερίας νὰ ζητῶσι παρὰ τοῦ Θεοῦ, ἵνα δοξασθῇ τὸ ὄνομα του ἐπὶ τῆς γῆς, διὰ τῆς ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ πίστει ἐνώσεως πάντων τῶν πιστευόντων εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ καὶ Λυτρωτοῦ τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων, διότι, πρὸς ἐπίτευξιν τῆς ἐνώσεως, ἀπαιτεῖται, πρὸ παντὸς ἄλλου, προσευχὴ καὶ προσευχὴ ἐκτενής.

Αἱ δογματικαὶ συζητήσεις πολλάκις μέχρι τοῦδε ἀπέδειξαν τὴν ἀλήθειαν τῆς καθολικῆς διδασκαλίας, ὡς καὶ αὐτοὶ οἱ διστωῆτες ἀναγκάζονται νὰ ὁμολογήσωσι. Δὲν λείπει λοιπὸν τὸ φῶς καὶ ἡ γνῶσις. Ἐκεῖνο τὸ ὅποιον λείπει εἶναι ἡ καλὴ διάθεσις τῶν κεχωρισμένων ἡμῶν ἀδελφῶν. Καὶ ἐπειδὴ μόνος ὁ Θεὸς εἶναι Κύριος τῶν καρδιῶν τῶν ἀνθρώπων, δεηθῶμεν αὐτοῦ θερμῶς ὅπως χορηγήσῃ τοῖς διίσταμένοις τὴν ἑαυτοῦ χάριν, καὶ ἐπαναγάγῃ αὐτοὺς εἰς τὴν μίαν ποίμνην, ἣν ἐνεπιστεύθη τῷ κορυφαίῳ Πέτρῳ καὶ τοῖς διαδόχοις αὐτοῦ. Ἐπικαλεσθῶμεν προσέτι, πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, τὴν μεσιτείαν τῆς Παναγίας Παρθένου καὶ τοῦ μακαρίου Ἰννοκεντίου, ὅστις μετὰ τοσοῦτου ζήλου καὶ τοσαύτης ἀφοσιώσεως ἐμόχθησεν ὑπὲρ τῆς ἐνώσεως τῶν δύο Ἐκκλησιῶν καὶ τοῦ θριάμβου τῆς πίστεως.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Α΄.

ΓΕΝΝΗΣΙΣ ΚΑΙ ΕΙΣΟΔΟΣ

ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΟΥ ΕΙΣ ΤΟ ΤΑΓΜΑ ΤΩΝ ΔΟΜΙΝΙΚΑΝΩΝ

Ὁ μακάριος Ἰννοκέντιος ὁ Ε΄. ἐγεννήθη περί τὸ ἔτος 1225, ἐξ εὐγενῶν γονέων, ἐν Μουτιέρῃ τῆς Ταραντασίας, κατὰ τινος τῶν βιογράφων του. Ἄλλοι ὑποστηρίζουσιν ὅτι ἐγεννήθη ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς Ἀόστης, ἐν Ἰταλίᾳ. Βαπτισθεὶς ὠνομάσθη Πέτρος, ἀφοῦ δὲ εἰσηλθεν εἰς τὸ Τάγμα τῶν Δομινικανῶν, ἐκλήθη Πέτρος ἐκ Ταραντασίας.

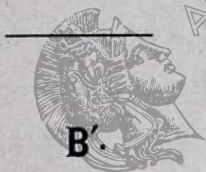
Νέον ἔτι, οἱ γονεῖς του τὸν ἐνεπιστεύθησαν εἰς τὸν θεῖόν του Βερμόνδον ἢ Βερνάρδον Δε-Κοῦρ, ὅστις ἦτο τότε κανονικὸς τοῦ καθεδρικοῦ ναοῦ τῆς Ταραντασίας. Οὗτος ἐδέχθη τὸ παιδίον εὐχάριστως, καὶ μετὰ πατρικῆς μερίμνης ἐπηγρύπνει ἐπ' αὐτοῦ. Βαθμηδὸν αἱ πνευματικαὶ του δυνάμεις ἤρχισαν ν' ἀναπτύσσωνται, καὶ ἐθεωρήθη καλὸν νὰ τὸ στείλωσιν εἰς Παρισίους, ἵνα παρακολουθήσῃ τὰ μαθήματα τοῦ περιφήμου Πανεπιστημίου τὸ ὅποιον ἤκμαζε τότε εἰς τὴν πόλιν ἐκείνην. Ἐκεῖ ὁ ἡμέτερος ἅγιος νεανίας, γνωρίσας τοὺς Δομινικανούς, ἤσθάνθη ἰσχυρὰν κλίσιν πρὸς τὸ Τάγμα αὐτῶν. Ἦτο μὲν μόλις δεκαετῆς ὅταν ἔλαβε τὸ ἔνδυμα τοῦ Ἁγίου Δομινίκου

ἀπὸ τῶν χειρῶν τοῦ μακαρίου Ἰορδάνου ἐκ Σαξωνίας, δευτέρου Γενικοῦ Προεστῶτος τοῦ Τάγματος, μετὰ ἐξήκοντα ἄλλων ὑποψηφίων.

Ὁ μακάριος Θωμᾶς ἐκ Καντιπράτου, ὅστις ὑπῆρξε μάρτυς τῆς τελετῆς ταύτης, κάμνει τὴν ἐπομένην ἐνδιαφέρουσαν ἔκθεσιν τῶν συμβάντων. « Τὰ παιδιά ταῦτα, λέγει οὗτος, τόσον ὀλίγην « γνῶσιν εἶχον τῆς λατινικῆς, ὥστε μετὰ δυσκολίας ἠδύναντο νὰ « ἀναγνώσωσιν ἐν ἀνάγνωσμα τῆς ἀκολουθίας τοῦ ὄρθρου καὶ κα- « τόπιν ἀκόμη πολλῶν προπαρασκευῶν. Συνελθόντος βραδύτερον « τοῦ Γενικοῦ Συνεδρίου τοῦ Τάγματος, οἱ Πατέρες, οἵτινες, κατὰ « τοὺς κανονισμοὺς, ὤφειλον νὰ ὑποδείξωσιν εἰς τὸν Γενικὸν Προε- « στῶτα τὰ ἐλαττώματα τῆς κυβερνήσεώς του, τῷ ἔκαμαν ἀμέ- « σως παραστάσεις, διὰ τὴν μεγάλην εὐκολίαν μεθ' ἧς ἐδέχθη εἰς « τὸ Τάγμα πρόσωπα τὰ ὅποια θὰ τὸ ἐπεβάρουν μόνον, καὶ « τὸν προσεκάλεσαν νὰ ἐκθέσῃ τοὺς λόγους τῆς πράξεώς του « ταύτης. Ὁ μακάριος Ἰορδάνης τοῖς ἀπήντησε διὰ τῶν ἐξῆς προ- « φητικῶν λόγων: Λάβετε ὑπομονὴν ἕως ὅτου τὰ νεαρά ταῦτα « ζητᾶ αὐξηθῶσι, καὶ προσέξατε καλῶς μὴ περιφρονήσητε τὰ μικρά « ταῦτα, τὰ ὅποια ἡ θεία Πρόνοια μᾶς ἔστειλε. Θὰ ἔλθῃ ἡμέρα, « σὰς τὸ προλέγω ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου, ὅπου ὅλα αὐτὰ τὰ « παιδιά θὰ κηρύξωσι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ μετὰ μείζονος κόπου « καὶ περισσοτέρας ὠφελείας διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ψυχῶν, παρὰ « πολλοὶ ἄλλοι, τῶν ὁποίων τὰ προτερήματα ἐκτιμᾶτε σήμερον « περισσότερον. » Προσθέτει δὲ ὁ μακάριος Θωμᾶς « καὶ ἡμεῖς

« βλέπομεν σήμερον πόσον ἦσαν ἀληθεῖς οἱ λόγοι οὗτοι. » (De Apibus.)

Ἐξ ὄλων τούτων τῶν εὐσεβῶν νέων οὐδεὶς ἐξεπλήρωσε περιφανέστερον Πέτρου τοῦ ἐκ Ταραντασίας, τὴν θεόπνευστον πρόρρησιν. Τὸν βλέπομεν καθηγητὴν τῆς Θεολογίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῶν Παρισίων, ἐπαρχιακὸν Ἡγούμενον τοῦ Τάγματός του ἐν Γαλλίᾳ, Καρδινάλιον πρύτανιν τοῦ Ἱεροῦ Συλλόγου, καὶ τέλος, πρῶτον ἐκ τῶν τέκνων τοῦ Ἀγίου Δομινίκου, ἀνερχόμενον τὴν καθέδραν τοῦ Πέτρου.

ΕΚΛΕΓΕΤΑΙ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

Ἡ μεγάλη Σχολὴ τοῦ Ἀγίου Ἰακώβου εἰς τὴν ὁποίαν ἦλθε τότε ὁ ἡμέτερος ἅγιος νεανίας, θὰ ἦναι ὁ τόπος τῆς διαμονῆς του, κατὰ τὸ μείζον διέστημα τῆς ζωῆς του. Διὰ τοῦτο πρέπει νὰ δώσωμεν εἰς τοὺς ἡμετέρους ἀναγνώστας λεπτομερείας τινὰς περὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ διοργανισμοῦ τῆς κοινότητος ταύτης.

Ἡ νέα Σχολὴ τοῦ Ἀγίου Ἰακώβου παρουσίαζεν εἰς τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, φαινόμενον, ἕως μοναδικὸν ἐν Εὐρώπῃ. Οἱ πολυάριθμοι μοναχοὶ οἵτινες ἔζων ἐντὸς αὐτῆς ἦσαν διηρημένοι εἰς τρεῖς διακεκριμένας κατηγορίας: τῶν Δοκίμων, τῶν Μαθητῶν καὶ τῶν Πατέρων.

Οἱ Δόκιμοι αὐτῆς ἦσαν, λήγοντος τοῦ δεκάτου τρίτου αἰῶνος, οὐχὶ ὀλιγώτεροι τῶν ἑκατόν. Τινές ἐξ αὐτῶν, ὡς ὁ ἡμέτερος Ἅγιος, εἶχον ἔλθει εἰς τὸν τόπον τῆς δοκιμασίας, παῖδες ἔτι, ἄλλοι παρουσιάζοντο ἐν τῇ ἀκμῇ τῆς ἡλικίας των, ἄλλοι, τέλος, πλέον προκεχωρημένοι, εἶχον ἐγκαταλείψει ἐκκλησιαστικά ἀξιώματα καὶ θέσεις τιμητικὰς ἐν Πανεπιστημίοις, ὅπως ἀφιερωθῶσιν εἰς τὸ νέον ἔργον τὸ ὅποιον εἶχεν ἰδρῦσει ὁ Ἅγιος Δομίνικος. Οἱ Δόκιμοι οὗτοι ἦσαν διηρημένοι καθ' ὀμάδας, ἀναλόγως τῆς χάριτος ἣν εἶχον λάβει παρὰ Θεοῦ. Ἐκάστης ὀμάδος ἐπεμελεῖτο εἰς μοναχὸς, ἀνὴρ ἐνέργειος καὶ πεπειραμένος, ἐπιφορτισμένος ἐκ μέρους τῶν προεστώτων του, νὰ δοκιμάζῃ τὰς διαφόρους κλήσεις τῶν Δοκίμων, καὶ νὰ δέχεται εἰς τὸν ἐπίσημον ὄρκον τοῦ μοναχικοῦ βίου, ἐκείνους ἐξ αὐτῶν, οὓς θέλει κρίνει ἀξίους. Πλησίον τοῦ μέρους τῆς δοκιμασίας, ὑπῆρχον αἱ Νεανικαὶ Σχολαί, ὅπου τὰ παιδιά τὰ ὅποια εἶχον λάβει τὸ ἔνδυμα, ἐδιδάσκοντο τὴν Γραμματικὴν καὶ τὰ πρῶτα στοιχεῖα τῶν ἐπιστημῶν. Κατόπιν ἐξηκολούθουν διαδοχικῶς τὴν σπουδὴν τῆς φιλοσοφίας, λογικῆς, τῶν ἔργων τῆς φυσικῆς τοῦ Ἀριστοτέλους, καὶ τελευταῖον τῆς μεταφυσικῆς. Εὐθύς δὲ ἔμειν ἡ ἡλικία των τὸ ἐπέτρεπεν, ἐπεδίδοντο εἰς τὴν μελέτην τῶν Ἀγίων Γραφῶν, τὸ σύνολον τῶν ὁποίων ἦσαν ὑποχρεωμένα νὰ μαθηθῶσιν ἐκ στήθους. Μετὰ ταῦτα εἰσῆγοντο εἰς τὰς Σχολὰς τῶν πρεσβυτέρων, ὅπου, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν διδασκάλων ἱκανῶν, ἠκολούθουν σειρὰν μαθημάτων καὶ σπουδῶν τελειοτέρων.

Πεπροικισμένοι με ἕξοχον πνεῦμα καὶ μελετῶν ἐν τῇ Σχολῇ ἐκείνῃ ὑπὸ διδασκάλου ὄσω ἀφωσιωμένους τόσω καὶ σοφοῦς, ἐν οἴκῳ ὅπου πάντοθεν ἀνέπνεε τις τὴν ἀγάπην τῆς μελέτης καὶ τῆς ἀρετῆς, ὁ μακχάριος Πέτρος ἐκ Ταραντασίας ἔκαμε θαυμασίας προόδους εἰς τὰ γράμματα καὶ τὴν εὐσέβειαν. Διὰ τοῦτο, ἀφοῦ ἐσπούδασε διαδοχικῶς, φιλολογίαν, φιλοσοφίαν καὶ θεολογίαν, διωρίσθη ἐντὸς μικροῦ διαστήματος, καθηγητής. Ἦτο μόλις εἰκοσιοκταέτης, ὅτε, μολονότι ὑπῆρχον καὶ ἄλλοι πολλοὶ λίαν ἱκανοὶ μοναχοὶ καὶ ἀρχαιότεροι αὐτοῦ, οἱ προστώτες τὸν διώρισαν ἵνα παρὰδίδῃ τὴν ὑψηλοτέραν τῶν ἐπιστημῶν, τὴν θεολογίαν, ἐν τῷ μεγάλῳ Πανεπιστημίῳ τῶν Παρισίων. Ὁ Ἅγιος Θωμᾶς, περὶ τοῦ ὁποῖου ἐλέχθη ὅτι ἦτο ὁ σφώτερος τῶν ἀγίων καὶ ὁ ἀγιώτερος τῶν σοφῶν, ὁμῆλιξ περίπου καὶ στενὸς φίλος του, ἐδίδασκεν ἐπίσης, κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, τὴν Θεολογίαν εἰς τὸ περίφημον ἐκεῖνο Πανεπιστήμιον. Καὶ ὁμως, μᾶς λέγει ὁ πατήρ Τουρών, ἡ ἀξία τοῦ πατρὸς Πέτρου ἐκ Ταραντασίας, δὲν ἐπεσκήκασθη οὐδ' ἐπ' ἐλάχιστον ὑπὸ τῆς τοῦ Ἀγγελικοῦ Διδασκάλου. Ὡς ὁ ἔνδοξος αὐτοῦ συνάδελφος, ὄχι μόνον κατεγοήτευε τοὺς ἀκροατάς του διὰ τῆς διδασκαλίας του, ἀλλὰ καὶ συνέγραψεν ἔργα τὰ ὅποια, ἐν τῇ ἐποχῇ ἐκείνῃ, ἐξετιμῶντο σχεδὸν ὅσον καὶ τὰ ἔργα αὐτοῦ τοῦ Ἀγίου Θωμᾶ. Αἱ ἐρμηνεῖαι του εἰς τὰ τέσσαρα Βιβλία τῶν Γνωμῶν τοῦ Πέτρου Λομβάρδου καὶ εἰς τὴν Ἀγίαν Γραφήν, ἀπήλαυσαν, ἰδιαιτέρως, μεγάλης φήμης.

Διὰ τοῦτο, καὶ ἐξελέγη, ἐν ἔτει 1259, μετὰ τοῦ μακαρίου Ἀλβέρτου τοῦ Μεγάλου, τοῦ Ἀγίου Θωμᾶ καὶ ἄλλων διακεκριμένων μοναχῶν, ὅπως συντάξῃ γενικὸν κανονισμὸν περὶ σπουδῶν, ὁ ὁποῖος νὰ ἀκολουθῆται εἰς ὅλας τὰς Σχολὰς τῶν Δομινικανῶν.

Γ'.

ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΣ ΗΓΟΥΜΕΝΟΣ ΤΟΥ ΤΑΓΜΑΤΟΣ ΕΝ ΓΑΛΛΙΑΙ.

Διὰ τῆς ἰκανότητος καὶ τῆς παιδείας του εἶχε καταλαβεῖ ἐξέχουσαν θέσιν μετὰ τῶν μᾶλλον διακεκριμένων καθηγητῶν, καὶ εἶχε τύχει τοῦ τίτλου Διδασκάλου τῆς Θεολογίας. Ἡ σπανία φρόνησις του, ἡ γνῶσις τῶν ἀνθρώπων, ἡ προχότης καὶ ἡ ἀνίκητος σταθερότης του, τὸν ἀνέδειξαν ἐν ἡλικίᾳ τριάκοντα ἑπτὰ ἐτῶν, ἐπαρχιακὸν πρεσβύτα τοῦ Τάγματος του ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς Γαλλίας. Γενόμενος τοιοιτοτρόπως προϊστάμενος 50 μοναστηρίων διασπαρμένων καθ' ὅλον τὸ βασίλειον, ἠναγκάσθη ν' ἀφήσῃ τὴν σπουδὴν καὶ νὰ μεταβῆ εἰς ἐπίσκεψιν τῶν μοναστηρίων τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν δικαιοδοσίαν του. Μετέβη μέχρι Βελγίου καὶ ἐκεῖθεν εἰς Γενεύην, ὅπου προήδρευσε εἰς τὴν ἰδρυσιν μοναστηρίου τινος τοῦ Τάγματος του, εἰς τὴν ὁποίαν εἶχε λάβει μέρος ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Ταραντασίας Πέτρος, ἐκ τῆς εὐγενοῦς οἰκογενείας

τῶν Châtelar de la Salle, ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς Ἀόστης. Ταξει-
δεύων πάντοτε πεζῇ, μὲ τὴν ἀπλότητα πτωχοῦ μοναχοῦ, εἶχε δια-
δώσει τὴν καλὴν εὐωδίαν τῶν ἀρετῶν του, καὶ διατηρήσει ἐν ταῖς
καρδίαις τῶν ἀδελφῶν του, τὸ πῦρ τῆς ἀρχικῆς θερμότητος καὶ
τοῦ πρώτου ζήλου διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ψυχῶν.

Ἐν τούτοις οἱ διδάσκαλοι καὶ οἱ μαθηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου
τῶν Παρισίων, οἵτινες ἐθρήνουν βαθέως τὴν ἀπουσίαν του, ἐπιμόνως
ἀπήτουν τὴν ἐπάνοδόν του ἐν μέσῳ αὐτῶν. Τὸ Γενικὸν Συνέδριον
εἰσήκουσε τὴν αἴτησίν των, καὶ ὁ Πέτρος ἐπὶ ἀνῆλθεν εἰς Παρισίους
μὲ τὸν τίτλον Πρώτου Διδασκάλου τῶν Σχολῶν. Οὕτω διεδέχθη
τὸν Ἅγιον Θωμᾶν, ὁ ὁποῖος εἶχε προσκληθῆ εἰς Ἰταλίαν, διὰ νὰ
ῆναι πλησίον τοῦ Πάπα. Ἐν τούτοις δὲν παρέμεινεν ἐπὶ πολὺν χρόνον
εἰς τὴν θέσιν ταύτην. Οἱ Δομενικανοὶ τῆς Γαλλίας εἶχον ἐκτιμήσει
ἀρκούντως τὴν κυβέρνησιν τοῦ πρώτου αὐτῶν ἐπαρχιακοῦ προε-
στῶτος, ὥστε, εἰς πρώτην εὐκαιρίαν, ἐπανεκάλεσαν αὐτὸν ἐκ νέου εἰς
τὴν θέσιν ταύτην. Ἡ αἴτησις των ὑπῆρξε τόσον ὁμόφωνος καὶ ἐπίμο-
νος, ὥστε, κατὰ τὸ ἔτος 1269, ἀποκατεστάθη ἄλλιν εἰς τὴν σπου-
δαιοτάτην ἐκείνην θέσιν.

Εἰς ἓν ἐκ τῶν ὀλίγων συγγραμμάτων τὰ ὁποῖα ἔγραψε, Πάπας
ὦν, ὁ μακάριος Ἰννοκέντιος, μᾶς δίδει δειγμα τῶν ἀρχῶν ὑπ' ὧν
ἤγετο διαρκούσης τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ. Τὴν ἑορτὴν τῆς Πεντη-
κοστῆς, τοῦ ἔτους 1276, τοῦ Γενικοῦ Συνεδρίου τοῦ Τάγμα-
τος συγκεκριημένου ἐν Πίσῃ τῆς Ἰταλίας, ὁ Ἰννοκέντιος εἶχε

μεταβῆ εἰς Ῥώμην ὅπως στεφθῆ Πάπας, καὶ ἠτοιμάζετο νὰ ἀρχίσῃ τὴν βασιλείαν ἣτις τόσον ταχέως ἔμελλε νὰ διακοπῆ ὑπὸ τοῦ θανάτου. Ἐπεθύμει, ἐν τῇ περιστάσει ἐκείνῃ, νὰ δώσῃ τεκμηρίον τῆς ἀγάπης του, εἰς ἐκείνους οἵτινες ὑπῆρξαν ἀδελφοὶ του ἐν τῷ μοναχικῷ βίῳ, καὶ ἔγραψε πρὸς αὐτοὺς ἐπιστολήν, ἐν τῇ ὁποίᾳ, ἀφοῦ συνεστήθη εἰς τὰς προσευχὰς των, τοὺς παρεκίνηει νὰ διατηρήσωσιν ἐν τῇ λαμπρότητι αὐτῶν τὰς ἰδιαιτέρας ἀρετὰς τοῦ Τάγματός των, προπάντων δὲ τὴν πτωχείαν, τὴν ἀδελφικὴν ἀγάπην, καὶ τὸν ζῆλον τοῦ κηρύττειν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ ἐργάζεσθαι πρὸς μεταστροφὴν τῶν αἰρετικῶν. Κατόπιν εἰσερχόμενος εἰς λεπτομερείας, ἐφίστα τὴν προσοχὴν των ἐπὶ τριῶν σημείων, τὰ ὁποῖα ὑπέβαλλεν εἰς τὴν μελέτην των. Τὰ τρία ταῦτα σημεῖα ἦσαν προδήλως ὁ καρπὸς τῆς πείρας του, ὡς ἐπαρχιακοῦ Προεστῶτος ἐν Γαλλίᾳ. Ἐν πρώτοις, ὁ ἅγιος Ἱεράρχης παρήγγελλεν αὐτοῖς νὰ μὴ πολλαπλασιάζωσι πέραν τοῦ δέοντος τὰ μοναστήρια, οὔτε νὰ ιδρύωσι τοιαῦτα εἰς μικρὰ μέρη, διότι ἡ διασπορὰ τῶν μοναχῶν, τὴν ὁποίαν κατ' ἀνάγκην θὰ προὔκλειε ἡ συντήρησις τῶν μοναστηρίων τούτων, θὰ ἐξησθένιζε μεγάλως τὰ μεγάλα μοναστήρια. Ἡ δευτέρα συμβουλὴ ἀπέβλεπε τὴν παραδοχὴν τῶν δοκίμων. Ἀπῆτει παρ' αὐτῶν νὰ ἦναι λίαν προσεκτικοὶ ἐπὶ τοῦ σπουδαιοτάτου τούτου σημείου, καὶ νὰ δέχωνται μόνον ἐκείνους τοὺς νέους εἰς τοὺς ὁποίους ἤθελον ἀναγνωρίσει κλησιν ἀναμφίβολον, μεθ' ὅλων τῶν ἀπαιτούμενων προσόντων, πρὸς τελείαν ἐκπλήρωσιν τῶν λίαν δυσχερῶν καθηκόν-

των, τὰ ὅποια συνεπάγεται τὸ εὐγενές ἔργον τῶν Ἀδελφῶν Ἱεροκλήων. Ἐέλος, συνίστα εἰς ὅλους τοὺς Προεστῶτας νὰ μὴν ἀφήνωσιν ἀτιμώρητα τὰ σφάλματα τῶν ὑπηκόων των, διὰ νὰ μὴ πολλαπλασιάζωνται. Συνεβούλευεν αὐτοὺς νὰ προφυλάσσωνται ἀπὸ παντός αἰσθήματος ἀδυναμίας ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου, καὶ νὰ κανονίζωσιν, εἰς ὅλα τὰ πράγματα, τὴν αὐστηρότητα τῆς πειθαρχίας μὲ τὴν βαρύτητα τοῦ σφάλματος. Ἡ συμβουλή αὕτη τοῦ ἡμετέρου Ἀγίου ἀποδεικνύει ὅτι ἡ μεγάλη γλυκύτης ἡ ὅποια ἀπετέλει τὸ ἰδιόζον αὐτοῦ χαρακτηριστικόν, οὐδεμίαν ἐνεῖχεν ἀδυναμίαν.

Δ΄

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΛΥΩΝ

Ὁ πατήρ Πέτρος φαίνεται τὴν φορὰν ταύτην, ὡς καὶ πρότερον, Προϊστάμενος πλήρης τοῦ Πνεύματος τοῦ Κυρίου. Ἄλλως τε ἐφαίνετο ὅτι μετὰ τῆς πείρας εἶχεν ἀποκτήσει μεγαλητέραν ἰκανότητα ἐν τῇ κυβερνήσει τῶν ἀνθρώπων. Διὰ τοῦτο δὲν εἶναι παράδοξον ὅτι ὁ Πάπας Γρηγόριος ὁ Γ'. ὅστις ὑπῆρξε μαθητὴς του εἰς τὰς σχολὰς τῶν Παρισίων, ἔκρινε καλὸν νὰ ἐκλέξῃ αὐτόν, ὅπως τῷ ἐμπιστευθῆ τὴν σπουδαιοτάτην τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Γαλλίας.

Ἡ ἀρχιεπισκοπικὴ Ἔδρα τῆς Λυῶν εἶχε μείνει χηρεύουσα ἐπὶ τινα χρόνον. Διαρκούσης τῆς μακρᾶς ταύτης χηρείας πολλὰ κακὰ

είχον συμβῆ, ταραχαί, ἀταξίαι καὶ σκάνδαλα προερχόμενα, ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον, ἐκ τοῦ ὅτι οἱ ἀρχιεπίσκοποι τῆς Λυῶν ἦσαν συνάμα καὶ πολιτικοὶ ἄρχοντες τῆς πόλεως. Πρὸς ἀναζωπύρῃσιν τοῦ πνεύματος τῆς εὐσεβείας μεταξὺ τῶν πιστῶν, καὶ ἀποκατάστασιν τῆς εἰρήνης μεταξὺ τῶν πολιτῶν, ἐγχειρίζετο ποιμὴν κατὰ τὴν καρδίαν τοῦ Θεοῦ, ἅγιος, τοῦ ὁποίου αἱ ἀρεταὶ μᾶλλον παρὰ ἡ ἐξουσία, νὰ ἐπιβάλλωσι σέβας καὶ ἐμπιστοσύνην. Ὁ Πάπας πληροφορηθεὶς τὴν ἀθλίαν κατάστασιν τῶν πραγμάτων, ἀπεφάσισε νὰ προσκλήσῃ εἰς τὴν δύσκολον ἐκείνην θέσιν, τὸν ἄνθρωπον, ὅστις τῷ ἐφαίνετο ἰκανώτερος νὰ ἀνακκινήσῃ τὸ πρόσωπον τοῦ ἡρημωμένου ἐκείνου μέρους τῆς ἀμπέλου. Διὰ τοῦτο, διώρισε τὸν πατέρα Πέτρον ἐκ Ταραντασίας, ἀρχιεπίσκοπον τῆς Λυῶν καὶ Πριματὸν τῆς Γαλλίας. Οὗτος, μὲ ὄλην τὴν ἐναντιότητα τὴν ὁποίαν ἠσθάνετο διὰ τὰς τιμὰς καὶ τὰ ἀξιώματα, ἀνέλαθε τὸ βαρὺ φορτίον, καὶ μετέβη εἰς τὴν θέσιν τὴν ὀρισθεῖσαν αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Τοποτηρητοῦ τοῦ Χριστοῦ. Δὲν εἶχε λάβει ἀκόμη τὴν ἐπισκοπικὴν χειροτονίαν, διότι ὁ Πάπας Γρηγόριος ὁ Γ'. ἐπεφύλαξε δι' ἑαυτὸν τὴν παρηγορίαν νὰ τῷ ἐπιθέσῃ τὰς χεῖρας. Τῆς εἰς τὴν Λυῶν εἰσόδου του, προηγήθη ἡ φήμη του, ὡς σοφοῦ Διδασκάλου τοῦ Πανεπιστημίου τῶν Παρισίων, εὐγλώττου ἱεροκήρυκος, προτύπου τοῦ μοναχικοῦ βίου, καὶ προῖσταμένου πεπρoκισμένου μὲ ὄλα τὰ ἐπιθυμητὰ προτερήματα. Πολὺ ταχέως κατεπράυνε τὰ πνεύματα τῶν ἀνθρώπων διὰ τῆς ἄκρας λεπτότητός του, καὶ κατέκτησε τὴν ἐμπιστοσύνην πάντων διὰ τῆς σοφίας καὶ

τῆς φρονήσεώς του. Ἡ ἐξουσία του ἐγένετο ἀσμένως ἀποδεκτὴ, ἀποκατεστάθησαν δὲ καὶ ἐξησφαλίσθησαν τὰ δικαιώματα τοῦ θρόνου του. Τὰ πάντα προεμήνουον ἐπισκοπὴν ὧσφ λυσιτελῆ διὰ τὸ ποιμνιον τόσφ ἔνδοξον διὰ τὸν ποιμένα. Τὰ ἀποστολικὰ Γράμματα Γρηγορίου τοῦ Γ'. περὶ τῆς ἐκλογῆς ταύτης διεσώθησαν, καὶ ἀποτελοῦσι σπουδαῖον κεφάλαιον ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ ἡμετέρου Ἁγίου. Τὰ Γράμματα ταῦτα μαρτυροῦσι τὴν μεγάλην ὑπόληψιν ἣν εἶχεν ὁ Γρηγόριος δι' ἐκεῖνον ὅστις ἔμελλε νὰ τὸν διαδεχθῆ ἐπὶ τῆς Καθέδρας τοῦ Πέτρου, ἔχουσι δὲ ὡς ἐξῆς: « Γρηγόριος, Ἐπίσκοπος, « καὶ Δοῦλος τῶν Δούλων τοῦ Θεοῦ, τῷ ἀγαπητῷ υἱῷ, Πέτρῳ « ἐκ Ταραντασίας, ἐψηρισμένῳ ἀρχιεπισκόπῳ τῆς Λυῶν, ὑγείαν « καὶ τὴν ἀποστολικὴν εὐλογίαν. Ἡ ὑπόληψις ἦν ἀπὸ πολλῶν « ἐτῶν σταθερῶς τρέφομεν περὶ ὑμῶν, βασίζεταί ἐπὶ τεκμηρίων « ἀσφαλῶν τῆς ἀρετῆς καὶ τῶν πολλῶν χαρισμάτων διὰ τῶν « ὁποίων ὁ Κύριος εὐηρεστήθη νὰ σᾶς πλουτίσῃ ἀφειδῶς. Αἱ ἀρεταὶ « καὶ τὰ χαρίσματα ταῦτα κατέστησαν ὑμᾶς ἀρεστὸν εἰς τὰ ὄμματα τοῦ Κυρίου, καὶ ἀγαπητὸν εἰς σύμπαντα τὸν Χριστιανικὸν « λαόν. Διὰ τοῦτο, εὐθύς ἄμα ἡ θεία Πρόνοια μᾶς ἔβαλεν εἰς θέσιν « νὰ διατρανώσωμεν δημοσίᾳ τὰ πρὸς ὑμᾶς αἰσθήματά μας, ἐκρίναμεν ἀναγκαῖον νὰ σᾶς καλέσωμεν εἰς ὑψηλότερον ἀξίωμα. « Εἰς τὸ ἐξῆς θὰ ἦσθε ὡς ὁ πιστὸς καὶ φρόνιμος δοῦλος περὶ τοῦ « ὁποίου γέγραπται ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ, ὅτι ἐπολλαπλασίασεν, ἐν « τῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ Κυρίου του, τὰ τέλαντα τὰ ὅποια τῷ εἶχεν

« ἐμπιστευθῆ. Ἀπεφασίσαμεν λοιπὸν νὰ σᾶς θέσωμεν, ὡς ἀστράπτου
« φῶς, εἰς θέσιν ὑψηλὴν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ. Διὰ τοῦ ἁγίου παραδείγ-
« ματος τῶν ἀρετῶν σας, καὶ διὰ τῆς διδασκαλίας σας, θὰ ἦσθε
« διὰ πάντας τοὺς εἰσερχομένους εἰς τὸν οἶκον τοῦ Κυρίου, τὸ φῶς
« τοῦ θείου αὐτῶν. Χηρευσάσης τῆς ἑδρας τῆς Λυῶν, σᾶς καθι-
« στῶμεν, συμβουλευθέντες τοὺς ἐν τῷ ἀποστολικῷ ἔργῳ ἀδελφούς
« ἡμῶν, ἀρχιεπίσκοπον καὶ ποιμένα τῆς ῥηθείσης ἑδρας τῆς Λυῶν.
« Δυνατὸν νὰ σᾶς φανῆ βαρὺ τὸ φορτίον, μὲ τὸ ὁποῖον σᾶς ἐπι-
« φορτίζομεν καὶ τὸ ἔργον τὸ ὁποῖον σᾶς ἐπιβάλλομεν, ἀλλὰ μὴ
« λησμονῆτε ὅτι ὅσῳ μεγαλύτερος εἶναι ὁ κόπος ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ
« τοῦ Κυρίου, τόσῳ μεγαλύτερα εἶναι καὶ ἡ ἐλπίς ἀνταμοιβῆς ἀνα-
« λόγου πρὸς τὴν ἐργασίαν. Μὴ ἀποδειλιχῆτε πρὸ τῶν νέων δυσ-
« χερειῶν, ἀλλὰ μᾶλλον χαίρετε, ἀναλογιζόμενοι τὴν δόξαν ἣτις
« θὰ ἦναι ἡ ἀμοιβὴ τῶν κόπων σας. Μακρὰ πείρα σᾶς ἔμαθε πό-
« σον εἶναι γλυκὺς ὁ ζυγὸς τοῦ Κυρίου, τὸν ὁποῖον κτύπησατε νὰ
« φέρητε ἐκ παιδικῆς ἡλικίας. Ἐξακολουθεῖτε προχωροῦντες ἐν τῇ
« ὁδῷ ἐν τῇ ὁποίᾳ μετὰ τσαύτης τελειότητος ἐβαδίσατε, ὅπως,
« βοηθούμενοι ὑπὸ τῆς ἐξ ὕψους ἀντιλήψεως, δυνηθῆτε, ὡς ὁ Ἅγιος
« Παῦλος, νὰ καυχῆθῆτε, ὅτι ἐκοπιᾶσατε πλέον τῶν ἄλλων. Δεχθῆτε
« τὸ νέον τοῦτο θάρος εἰς ἄφεισιν τῶν ἁμαρτιῶν σας, αὐτὸς ὁ Θεὸς
« σᾶς καλεῖ εἰς τοῦτο. Μάθετε ὅτι δὲν δύνασθε νὰ τὸ ἀποφύγητε,
« χωρὶς νὰ ἐπισύρητε ἐφ' ὑμᾶς τὴν ὀργὴν του. Ὑπάγετε, καὶ πλή-
« ρης θάρρους εἰς τὴν βοήθειαν τοῦ Παντοδυνάμου καὶ εἰς Ὑμᾶς,

« ἀναλάβετε, χωρὶς φόβου, τὴν διακυβέρνησιν τῆς Ἐκκλησίας ταύ-
« τῆς. Σᾶς συνιστῶμεν νὰ ἐνθυμησθε πάντοτε ὅτι, ἐν πάσῃ πε-
« ριπτώσει, ὅποτε ἠθέλετε ἔχει ἀνάγκην τινα ἢ δι' ὑμᾶς αὐτοὺς, ἢ
« διὰ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Λυῶν, εἴμεθα διατεθειμένοι νὰ σᾶς συν-
« δράμωμεν, ὅσον εἶναι δυνατὸν, μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ. Ἡ
« ἐκλογή σας εἶναι ἔργον του, καὶ δὲν δύναται νὰ μὴν ὑποστηρίξη
« αὐτὴν, παρέχων ὑμῖν τὴν βοήθειάν του. »

Ε.

ΔΕΥΤΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΛΥΩΝ

Ἐψώνων τὸν πατέρα Πέτρον εἰς τὸ ἀξίωμα ἀρχιεπισκόπου τῆς Λυῶν, ὁ Πάπας Γρηγόριος εἶχε σκοπὸν, πρῶτον νὰ θεραπεύσῃ τὰ ὑπάρχοντα ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ταύτῃ δεινὰ, καὶ ἔπειτα, νὰ προ- παρασκευάσῃ τὴν ὁδὸν διὰ τὴν συγκρότησιν Οἰκουμενικῆς Συνόδου. Ἡ πόλις αὕτη εἶχεν ἤδη τὴν τιμὴν νὰ ἴδῃ, ἐν ἔτει 1245, τοὺς ἐξο- χωτέρους ἀντιπροσώπους τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας, συνηθροισμένους ἐντὸς τῶν τειχῶν της. Ἐν τούτοις, μ' ὅλα τὰ φρόνιμα μέτρα τὰ ληφθέντα ὑπὸ τῆς πρώτης Συνόδου, ἔμενον ἀκόμη ἐν τῷ χριστιανισμῷ, πολλαὶ καταχρήσεις, αἱ ὁποῖαι ἔπρεπε νὰ ἐκριζωθῶσι, πολλὰ κακὰ τὰ ὅποια ἔπρεπε νὰ θεραπευθῶσιν. Ἡ Ἁγία Γῆ εἶχεν ὑποπέσει πάλιν ὑπὸ τὸν ζυγὸν τῶν ἀπίστων, τὰ ἱερώτερα μνημεῖα ἦσαν

ἐκτεθειμένα εἰς θεβήλωσιν, καὶ οἱ Χριστιανοὶ παραδεδομένοι εἰς τὸν
καταδιωγμὸν τῶν ἐχθρῶν τοῦ χριστιανισμοῦ. Ὁ μακάριος Γρηγόριος
ὁ Γ', ταξιδεύσας εἰς Ἱεροσόλυμα, ἐγένετο αὐτόπτης μάρτυς τῆς
ἐλεινῆς καταστάσεως τῶν Ἀγίων Τόπων. Ἐπόθει διακαῶς ν' ἀπο-
δώσῃ εἰς τὴν ἁγίαν ἐκείνην γῆν, τὴν εἰρήνην καὶ τὴν ἐλευθερίαν.
Ἄλλὰ πρὸς ἐπιτυχίαν τούτου, θά ἦτο ἀναγκασίον, πρὸ παντὸς ἄλλου,
νὰ ἐνωθῶσιν οἱ Ἕλληνες μετὰ τῆς Λατινικῆς Ἐκκλησίας. Οἱ σχι-
σματικοὶ ἔπρεπε νὰ πεισθῶσιν ὅπως ἀπαρνηθῶσι τὰς πλάνας εἰς τὰς
ὁποίας εἶχον ὑποπέσει ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Φωτίου, καὶ ν' ἀναγνω-
ρίσωσι, τέλος, τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Ἀκροῦ Ἀρχιερέως. Οὕτως, ἠνω-
μένοι μετὰ τῶν Εὐρωπαϊῶν ἀδελφῶν των, πνεύματι καὶ καρδίᾳ, ἐν μιᾷ
καὶ τῇ αὐτῇ πίστει, καὶ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ αὐτοῦ Ποιμένος,
θά συνήνουν τὰς δυνάμεις των μετὰ τῶν λοιπῶν Χριστιανῶν. Αἱ
ἠνωμένοι δυνάμεις θά ἠλευθέρουν τὸν Τάφον τοῦ Χριστοῦ, ἀπὸ τῶν
χειρῶν τῶν ἀλλοφύλων. Πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τούτου, ὁ Πάπας
ἐπιμόνως προσεσκέλει τοὺς Ἡγεμόνας καὶ τοὺς Ἐπισκόπους Εὐρώπης
καὶ Ἀσίας, ὅπως παραστῶσιν εἰς τὴν Οἰκουμενικὴν Σύνοδον, τῆς
ὁποίας ἡ ἐναρξὶς εἶχεν ὀρισθῆ εἰς τὴν 7ην Μαΐου, 1274. Ἡ παπικὴ
Βουλὰ ἡ ὀρίζουσα τὴν Λυὸν ὡς τόπον, ἐν ᾧ ἔμελλε νὰ συνέλθῃ
ἡ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἔφερον ἡμερομηνίαν, 13 Ἀπριλίου, 1873.
Οἱ κάτοικοι μαθόντες ὅτι ἡ πόλις των ἔμελλε νὰ ἔχῃ τὴν εὐτυ-
χίαν νὰ δεχθῆ ἐντὸς τῶν τειχῶν της, διὰ δευτέραν φοράν, τοὺς
Πατέρας τῆς Συνόδου, μ' ὅλας τὰς ταραχὰς τῶν ὁποίων εἶχε γίνεαι

θέατρον, ἐχάρησαν μεγάλως. Οἱ ὕπατοι τῆς Μονπελλιέ, καὶ ἐξ ἀγάπης πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ ἐκ ζηλοτυπίας πρὸς τὸν λαὸν τῆς Λυὼν, ἔγραψαν εἰς τὸν Πάπαν Γρηγόριον, θέτοντες τὴν πόλιν των εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Συνόδου, ἐν ἣ περιπτώσει ἢ ἐν Λυὼν διαμονὴ τῶν Πατέρων ἀπήντα δυσκολίαν τινα. Ὁ Πάπας τοὺς ἠύχαρίστησεν, ἀλλὰ δὲν ἐδέχθη τὴν προσφορὰν των, διότι εἶχεν ἤδη ληφθῆ ὀριστικὴ ἀπόφασις περὶ τοῦ πράγματος τούτου. Μεγάλαι προετοιμασίαι ἐγένοντο ἐν Λυὼν διὰ τὴν ὑποδοχὴν τοῦ Πάπα καὶ τῶν Ἐπισκόπων. Οὗτος ὅμως συνέστησεν εἰς τοὺς Ἐπισκόπους καὶ λοιποὺς ἀνωτέρους κληρικούς νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν πόλιν ἀπροσδοκῆτως, ἄνευ πομπῆς καὶ ἐπιδείξεως οὐρασήποτε, ἀλλ' ἐν σεμνοπρεπείᾳ καὶ ἀπλότητι, ὡς ἤρμοζεν εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους τῆς χριστιανωσύνης, τεταπεινωμένης ἐν τῷ προσώπῳ τῶν τέκνων τῆς Ἀνατολῆς, τὰ ὅποια ἐστέναζον ὑπὸ τὸν ζυγὸν τῶν ἀλλοφύλων.

ΣΤ'.

ΓΙΝΕΤΑΙ ΚΑΡΔΙΝΑΛΙΟΣ ΥΠΟ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΤΟΥ Ι'.

Ἀγγελιαφόροι ἐστάλησαν καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις, ἵνα προσκαλέσωσι τοὺς Ἑλληνας Πατριάρχας, τοὺς Ἐπισκόπους, τοὺς κληρικούς πάσης τάξεως, τοὺς βασιλεῖς, τὸν αὐτοκράτορα Παλαιολόγον, καὶ πάντας τοὺς ἀντιπροσώπους τῆς πολιτικῆς καὶ ἐκκλησιαστικῆς

ἀρχῆς, ἐν ταῖς χώραις τῶν Λατίνων καὶ ἐν τῇ αὐτοκρατορίᾳ τῆς Ἀνατολῆς. Καὶ ὁ Πάπας δὲ ἐκ μέρους τοῦ προητοιμαζέτο διὰ τὸ εἰς Λυὼν ταξεῖδιόν του. Ἀλλὰ πρὶν ἀναχωρήσῃ ἐκ Ῥώμης, ἠθέλησε νὰ δώσῃ νέον δείγμα ἐκτιμῆσεως καὶ ἐμπιστοσύνης εἰς τὸν ἅγιον Ἐπίσκοπον τῆς Λυὼν. Τὸν προήγαγεν εἰς Καρδινάλιον τῆς Ἁγίας Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας μὲ τὸν τίτλον Ἐπισκόπου Ὡστίας, καὶ Ἀποστολικοῦ Διοικηριστοῦ τῆς Λυὼν, μέχρι τοῦ διορισμοῦ τοῦ διαδόχου του εἰς τὸν ἀρχιεπισκοπικὸν θρόνον. Ἡ φήμη τῆς παιδείας καὶ ἀγιότητος τοῦ Πέτρου ἦτο τοιαύτη, ὥστε οὐδεὶς, πλὴν αὐτοῦ, ἐξέπληκτον ἐπὶ τῇ προαγωγῇ αὐτοῦ εἰς τὰ ὑπάτα ἐκκλησιαστικὰ ἀξιώματα.

Ἀφοῦ οὕτως ἔλαβε πάντα τὰ κατάλληλα μέτρα διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς Συνόδου, ὁ Πάπας ἀνεχώρησε μεταβαίνων εἰς Λυὼν, τῇ συνοδίᾳ Καρδινάλιων τινων. Τὸ ταξεῖδιόν του διὰ μέσου τῆς θορείου Ἰταλίας καὶ τῆς Σαβοΐας ὑπῆρξε θριαμβευτικὴ πορεία. Ἄλλ' οὐδὲν δύναται νὰ παραβληθῇ μὲ τὰς ἐνδείξεις πίστεως, εὐλαθείας καὶ χαρᾶς μετ' ὧν ἐγένετο δεκτὸς ἐν Λυὼν ὑπὸ τοῦ κλήρου καὶ τῶν Ἡγεμόνων, οἵτινες περιέμενον αὐτὸν, ἰδίως δὲ ὑπὸ τοῦ νέου Καρδινάλιου. Γρηγόριος ὁ Γ'. δὲν εἶχε προαγγέει εἰσέτι, γεγόμενος Πάπας, οὐδένα εἰς τὸ ἀξίωμα Καρδινάλιου, καὶ αἱ ἀτελεύτητοι συζητήσεις τῶν ἐκλογέων, μετὰ τὸν θάνατον Κλήμεντος τοῦ Δ', εἶχον ἀμαυρώσει, κατὰ τι, πρὸ τῶν ὁμμάτων τοῦ λαοῦ, τὸ γόητρον τοῦ Ἱεροῦ Συλλόγου. Ὁ Γρηγόριος ἐπεθύμει νὰ κάμῃ, ἐν

τῆ πρώτῃ ταύτῃ προαγωγῇ Καρδινάλιου, ἐκλογὴν ἢ ὁποία νὰ ἐπέδρα σωτηρίως ἐπὶ τοῦ πνεύματος τοῦ δημοσίου. Κατὰ συνέπειαν, ἐδήλωσεν ὅτι σκοπὸν εἶχε νὰ εἰσαγάγῃ μεταξύ τῶν μελῶν τοῦ Ἱεροῦ Συλλόγου, ἕνα Δομινικανὸν καὶ ἕνα Φραγκισκανὸν, ὡς ἀντιπροσώπους τῶν δύο ἐκείνων Ταγμάτων, τὰ ὁποῖα, Ἰννοκέντιος ὁ Γ', ἐν μυστηριῶδει ὄραματι, εἶδεν ὑποβαστάζοντα τὸν ναὸν τοῦ Λατεράνου, καὶ τῶν ὁποίων τὰ τέκνα διεσπάρησαν, ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν, ἐφ' ὅλης τῆς οἰκουμένης, ἐκπληροῦντα θαυμασίως τὸ προφητικὸν ὄραμα. Τοιουτοτρόπως ὁ ἡμέτερος Ἅγιος, ὁμοῦ μετὰ τοῦ Ἁγίου Βοναβεντούρα, προήχθη ἐπίσημως εἰς τὸ τοῦ Καρδινάλιου ἀξίωμα, τὴν ἐορτὴν τῆς Πεντηκοστῆς τοῦ 1273. Διὰ νὰ δώσῃ μεγαλειτέραν ἐπισημότητα εἰς τοὺς δύο τούτους διορισμοὺς, ὁ Ἅγιος Ἀρχιερεὺς, κατατάσων τὸν Πέτρον μεταξύ τῶν Καρδινάλιων, τὸν διώρισε συνάμω Πρύτανιν τοῦ Ἱεροῦ Συλλόγου, μὲ τὸν τίτλον ἀρχιεπισκόπου Ὠστίας. Ὁ Ἅγιος Βοναβεντούρας ἔλαβε ταυτοχρόνως τὸν τίτλον Καρδινάλιου Ἐπισκόπου τοῦ Ἀλβάνου.

Ζ'.

ΕΝΑΡΞΙΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΤΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ

Κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας τοῦ ἔτους 1273, καὶ ἀρχομένου τοῦ ἐπομένου, ὁ Γρηγόριος, παραστατούμενος ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῶν Καρδινάλιων, καὶ ἰδίως ὑπὸ τοῦ μακαρίου Πέτρου, ἐπελήφθη

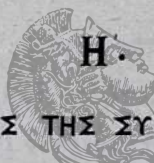
τῆς προπαρασκευαστικῆς ἐργασίας τῆς Συνόδου. Τέλος, ὅταν τὰ πάντα ἦσαν ἔτοιμα, κατόπιν τριημέρου νηστείας, τὴν 7 Μαΐου, 1274, ἐγένετο ἡ ἐναρξίς τῆς Συνόδου, ψαλείσης ἐπισήμου λειτουργίας ὑπὸ τοῦ Πάπα, συμπαραστατούντων τῶν Καρδινάλιων. Ὁ Ἄκρος Ἀρχιερεὺς ἐξεφώνησε τὸν ἐναρκτήριον λόγον, ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Ἱεροῦ Συλλόγου, τῶν δύο Λατίνων Πατριρχῶν Κωνσταντινουπόλεως καὶ Ἀντιοχείας, 700 Ἐπισκόπων, 70 Ἠγουμένων, καὶ ἄνω τῶν χιλίων ἄλλων κατωτέρων κληρικῶν, τῶν πρέσβειων τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας, τῶν βασιλέων Γαλλίας, Ἀγγλίας καὶ Νεαπόλεως, καὶ τῶν Γενικῶν Ἀρχηγῶν τοῦ Τάγματος τῶν Ἴπποτῶν Ναϊτῶν καὶ τοῦ τῶν Νοσοκόμων τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τῆς Ἱερουσαλήμ. Οἱ ἀπεσταλμένοι τοῦ Ἑλληνικοῦ Αὐτοκράτορος δὲν ἦσαν παρόντες εἰς τὴν τελετὴν τῆς ἐναρξέως, μολοντί εἶχον ἀναχωρήσει διὰ τὴν Λυών πρό τινων μηνῶν.

Ἡ δευτέρα συνεδρία, γενομένη τῇ 18ῃ Μαΐου, ἀφιερώθη σχεδὸν ὀλόκληρος εἰς δογματικούς ὀρισμούς, συντεταγμένους ὑπὸ ἐιδικῆς ἐπιτροπῆς θεολόγων, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ μακαρίου Πέτρου. Ἡ τρίτη συνεδρία τῆς 7 Ἰουνίου, ὑπῆρξεν ἀξιοσημεῖωτος διὰ τὸν λόγον τοῦ Καρδινάλιου Πέτρου ἐκ Ταραντασίας, ὅστις τρανότατα ἀπεδείκνυε τὰ ἀγαθὰ τὰ ὅποια θὰ προέκυπτον ἐκ τῆς ἐπιστροφῆς τῶν Ἑλλήνων, εἰς τὴν καθολικὴν ἐνότητά. Λαμβάνων ὡς κείμενον τοὺς λόγους τοῦ προφήτου Ἠσαίου « Ἄρον κύκλῳ τοὺς ὀρθαλμούς σου, « καὶ ἴδε πάντας, ἰδοὺ συνήχθησαν καὶ ἤλθοσαν πρὸς σέ », ὡμί-
1 *Rodulpha de Habsbourg.*

λησε μετὰ δυνάμεως λόγου πολλῆς καὶ εὐφραδείας περὶ τῶν προνομίων τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας, κέντρου τῆς καθολικῆς ἐνότητος, καὶ περὶ τῶν ληπτέων μέτρων πρὸς ἐπίτευξιν εὐκρινούς ἐνώσεως Ἑλλήνων καὶ Λατίνων. Ἀπαριθμήσας ἔν πρὸς ἔν ὅλα τὰ δεινὰ τὰ ὅποια ἐπροξένησε τὸ ἀνατολικὸν σχίσμα, συνεπέρανεν ὑποδεικνύων τοὺς λόγους δι' οὓς, δικαίως, ἠδύνατό τις νὰ ἐλπίζῃ ὅτι, ἐν προσεχεί μέρλλοντι, τὰ δεινὰ ταῦτα ἤθελον λάβει τέλος. Ἡ Σύνοδος ἀνέβαλε τότε τὰς ἐργασίας της, μέχρι τῆς ἀρίξεως τῶν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως πρέσβειων.

Κατὰ διαταγὴν τοῦ Πάπα μεγάλα εἶχον γίνεαι προετοιμασίαι πρὸς ὅσον ἔνεστι μεγαλοπρεπεστέραν ὑποδοχὴν αὐτῶν. Ὁ Καρδινάλιος Πέτρος εἶχεν ἐπιφορτισθῆ ὑπὸ τοῦ Γρηγορίου, διαρκούσης τῆς Συνόδου, πᾶν ὅ,τι ἀπέβλεπε τὸ σπουδαιότατον ζήτημα τῆς ἐνώσεως τῶν Ἑλλήνων καὶ Λατίνων. Οὗτος, λοιπὸν, προϋπήνητησε τοὺς πρέσβεις, ἐπὶ κεφαλῆς πολλῶν Καρδινάλιων καὶ Ἐπισκόπων, καὶ οὕτως οἱ Ἕλληγες εἰσῆλθον ἐπισήμως εἰς Λυών, τῇ 24 Ἰουνίου, 1274. Ὁ Πέτρος τοὺς εἰσῆγαγεν ἀμέσως εἰς τὸ ἀρχιεπισκοπικὸν μέγαρον, ὅπου τοὺς περιέμενον Γρηγόριος ὁ Γ'. Ὁ Πάπας ἐχαίρετισεν αὐτοὺς φιλοφρονέστατα καὶ τοὺς ἐδέχθη εἰς τὸν ἀσπασμὸν τῆς εἰρήνης. Οἱ πρέσβεις παρουσίασαν τότε τὰ γράμματα τοῦ Αὐτοκράτορος καὶ τῶν Ἐπισκόπων τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας. Μετὰ ταῦτα ὠδηγήθησαν εἰς πολυτελέστατα διαμερίσματα τὰ ὅποια εἶχον προετοιμαθῆ πρὸς ὑποδοχὴν των. Ὁ Καρδινάλιος Πέτρος ἔσπευσεν

ἀμέσως νά συγκροτήσῃ συνέλευσιν ὅπου, χάρις εἰς τὴν φρόνιμον καὶ περισκεμμένην διεύθυνσίν του, τὰ ζητήματα ἐπὶ τῶν ὁποίων διεφώνουν Ἕλληνες καὶ Λατίνοι, συνεζητήθησαν πρὸς θρίαμβον τῆς ἀληθείας. Αἱ συζητήσεις αὗται ἀπέδειξαν, ἡλίου φαεινότερον, τὴν ἀλήθειαν τῆς καθολικῆς διδασκαλίας. Οἱ πρέσβεις ἐπέισθησαν, καὶ ἐδήλωσαν ὁμοφώνως ὅτι, ἐνούμενοι μετὰ τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας, παρεδέχοντο τὴν πίστιν καὶ ἀνεγνώριζον τὸ πρῶτον αὐτῆς.

ΛΗΕΙΣ ΤΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ

Τὴν 29 Ἰουνίου, ἑσπρτὴν τῶν Ἀγίων Πέτρου καὶ Παύλου, ὁ Πάππς ἐτέλεσεν, ἐκ νέου, ἐπίσημον λειτουργίαν, ἐπὶ παρουσίᾳ τῆς Συνόδου. Οἱ Ἕλληνες δημοσίᾳ ἐπανελάβον τὴν ὁμολογίαν τῆς πίστεως, ἀπαγγείλαντες μετὰ τῶν Λατίνων, τὸ Σύμβολον τῆς πίστεως μετὰ τῆς προσθήκης καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ, ἣν ἐπανελάβον τρίς καὶ ἦτις ἐξῆγει τὴν ἀλήθειαν περὶ ἧς ἰδίως συνεζήτουν οἱ Ἕλληνες. Τοιοῦτοτρόπως μία τῶν μεγαλειτέρων δυσκολιῶν εἶχεν ἀρθῆ, ἀλλὰ Γρηγόριος ὁ Γ'. ἐπεθύμει ἀκόμη ὅπως ὁ Καρδινάλιος Πέτρος ἐργασθῆ πρὸς ἄρσιν ἄλλης τινός, ἣτις εἶχεν ἀναρτυῆ σχετικῶς πρὸς τὴν ἐκλογὴν τοῦ Πάπα.

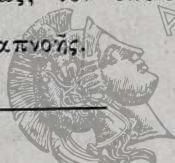
Γρηγόριος ὁ Γ'. εἶχε κάμει διατάξεις τινὰς περὶ τοῦ τρόπου

τῆς συγκροτήσεως τοῦ Συνεδρίου τῶν Καρδινάλιων πρὸς ἐκλογὴν Ἁκρου Ἀρχιερέως, ὁ δὲ Πέτρος κατώρθωσεν ὅπως αἱ διατάξεις αὗται γίνωσιν ἀποδεκταὶ ὑπὸ τῶν Καρδινάλιων καὶ τῶν Ἐπισκόπων. Ἡ εὐγλωττία του ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ, ἐθριάμβευσε σοβαρωτάτης ἀντιστάσεως. Ἀλλὰ πρὶν ἐγκαταλείψῃ τὴν Λυών, ἡ φωνὴ του ὤφειλε καὶ πάλιν νὰ ἀντηχήσῃ καὶ νὰ ἀποσπάσῃ τὰ δάκρυα ὄλων τῶν Ἐπισκόπων τῆς Συνόδου. Ὁ Ἅγιος Βοναβεντούρας, ὁ ἐπιστήμιος φίλος τοῦ Πέτρου, καὶ ὁ σταθερώτατος συνεργάτης του ἐν τῇ Συνόδῳ, ἀπέθανεν αἰφνιδίως, κατόπιν βραχείας ἀσθενείας. Ὁ Καρδινάλιος Πέτρος ἐπεφορτίσθη νὰ ἐκφωνήσῃ τὸν ἐπικήδειον λόγον. Ἐπράξε τοῦτο μετὰ τσαύτης εὐγλωττίας καὶ ἀγάπης, ὥστε πάντες οἱ παριστάμενοι ἐθρήνουν μετ' αὐτοῦ. Τὴν ἐπαύριον τῆς κηδείας τοῦ Ἁγίου Βοναβεντούρα, ὁ Καρδινάλιος Πέτρος προήδρευσεν ἄλλης τίνος τελετῆς, ὅπως διόλου διαφόρου. Πρέσβεις τοῦ Χάν τῶν Τούρκων, δεκαεξὶ τὸν ἀριθμὸν, ἤλθον εἰς Λυών, ἵνα ἐπικαλεσθῶσι τὴν βοήθειαν τῶν χριστιανῶν ἡγεμόνων, ἐναντίον τῶν Σαρακηνῶν. Οἱ λόγοι τῆς πρεσβείας ταύτης οὐδεμίαν εἶχον σχέσιν μὲ τὴν πίστιν. Οἱ ἀλλόφυλοι οὗτοι μόνον μὲ τὰ πολεμικὰ καὶ κατακτητικὰ αὐτῶν σχέδια ἀπησχολημένοι, περὶ παντὸς ἄλλου ἐσκέπτοντο ἢ περὶ θρησκείας. Μολαταῦτα ὁ Κύριος εἶχε ρίψει ἐπὶ τινὰς αὐτῶν βλέμμα εὐσπλαγχνίας. Τρεῖς ἐξ αὐτῶν ἐζήτησαν νὰ κατηχηθῶσιν εἰς τὴν ἀλήθειαν τοῦ Εὐαγγελίου ὑπὸ τῶν Δομινικανῶν τοῦ μοναστηρίου τῆς Λυών, τῆς δὲ αἰτήσεως αὐτῶν

ἀποδεκτῆς γενομένης, ἐπίστευσαν εἰς Χριστὸν καὶ ἐζήτησαν νὰ βαπτισθῶσιν. Ὁ Πέτρος ἠθέλησε νὰ δώσῃ ὁ ἴδιος τὸ μυστήριον τοῦτο, εἰς τοὺς κἀτηχουμένους, ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ λαοῦ. Οἱ τρεῖς κἀτηχούμενοι εἶχον περιβληθῆ πορφύραν, εἰς ἔνδειξιν ὅτι ἦσαν πρόθυμοι νὰ δώσωσιν, ἐν ἀνάγκῃ, τὸ αἷμα των, πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς πίστεως ἐκείνης ἣν ὠμολόγουν. Ἡ τελετὴ τοῦ βαπτίσματος ἐγένετο ἐπὶ παρουσίᾳ ὄλων τῶν Πιτέρων τῆς Συνόδου, τῇ 16ῃ Ἰουλίου, ἀκριβῶς πρὶν ἢ ὁ Πάπας εἰσέλθῃ εἰς τὸν ναὸν διὰ τὴν πέμπτην συνεδρίαν. Τὸ πλῆθος συμπιεζόμενον ἔσπευδε νὰ ρίψῃ ἐν βλέμμα ἐπὶ τῶν νεοφύτων.

Ἡ ἕκτη συνεδρία συνεκροτήθη τὴν ἐπομένην, 17 Ἰουλίου. Ἐν τῇ συνεδίᾳ ταύτῃ ἐδημοσιεύθη, μετὰ τοῦ Διατάγματος τοῦ κανονίζοντος τὴν συγκροτήσιν τοῦ πρὸς ἐκλογὴν τοῦ Πάπα, συνεδρίου τῶν Καρδινάλιων, ἕτερον Διάταγμα τὸ ὁποῖον ἀρχεται διὰ τῶν λόγων τούτων: « Τὴν ποικιλίαν τῶν μοναχικῶν Ταγμάτων, *Religionum diversitatem* », καὶ διὰ τοῦ ὁποίου ἀπηγορεύετο ἡ, ἄνευ προφανοῦς ὠφελείας, ἱδρυσις νέων μοναχικῶν Ταγμάτων. Μολονότι ἡ τετάρτη Σύνοδος τοῦ Λατεράνου φρονίμως εἶχεν ἀποφασίσει νὰ ἀπαγορεύσῃ τὸν ὑπερβολικὸν πολλαπλασιασμὸν τῶν μοναχικῶν Ταγμάτων, ἡ τόλμη ἱδρυτῶν τινῶν, οἵτινες δὲν ἤγοντο ὑπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ Θεοῦ, εἶχεν εἰσαγάγει ἐν Εὐρώπῃ, διάφορα τάγματα, τὰ ὁποῖα οὐδέποτε ἐνεκρίθησαν ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἢ τῆς Ἁγίας Ἐδρας, καὶ τινὰ τῶν ὁποίων μάλιστα εἶχον ἐκθέσει

τὸ γόητρον τῆς Ἐκκλησίας. Τέλος, πάντων περατωθέντων, τῇ 17ῃ Ἰουνίου, 1274, ὁ Πάπας ἐκήρυξε τὴν λήξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνόδου. Ἀλλὰ, Γρηγόριος ὁ Γ', δὲν ἔσπευσε νὰ ἐπανέλθῃ εἰς Ἰταλίαν. Πρὶν ἀναχωρήσῃ ἐκ Λυῶν, ἐγκαθίδρυσε τὸν νέον ἀρχιεπίσκοπον, προσέθηκε δὲ εἰς τοὺς ἄλλους τίτλους δι' ὧν εἶχε τιμήσει τὸν Καρδινάλιον Πέτρον, νέον δειγμὰ τῆς ἐμπιστοσύνης αὐτοῦ, προχῶν αὐτὸν εἰς τὸ ἀξίωμα Μεγάλου Πνευματικοῦ τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας. Ἐκτοτε ὁ Πέτρος ἀπέβη, πλέον παρὰ ποτὲ, ὁ ἐπιστήμιος σύμβουλος τοῦ Ἄκρου Ἀρχιερέως, τὸν ὁποῖον δὲν ἐγκατέλιπε μέχρι τῆς τελευταίας αὐτοῦ ἀναπνοῆς.

Θ'.

ΕΚΛΕΓΕΤΑΙ ΠΑΠΑΣ

Τὸν Ἀπρίλιον, τοῦ 1275, Γρηγόριος ὁ Γ' μετὰ τῶν Καρδιναλίων του, ἐγκατέλιπε τὴν Λυῶν, διευθυνόμενος εἰς Ἰταλίαν. Πολλοὶ σταθμοὶ εἰς διαφόρους πόλεις, κατὰ τὸ ταξείδιον, ἰδίως ἐν Λαυσάννῃ τῆς Ἑλβετίας, ὅπου ὁ Πάπας συνδιελέχθη μετὰ τοῦ αὐτοκράτορος Ῥοδόλφου, καὶ ἔπειτα ἄλλαι νέαι ἀργοπορίαι εἰς Μεδιόλανα, Βονωνίαν καὶ Φλωρεντίαν, ἐπεβράδυνον τὸ ταξείδιον οὕτως ὥστε μόλις ἔφθασαν εἰς Ἀρρέτιον (Arezzo), ἀρχομένου τοῦ Ἰανουαρίου τοῦ 1276. Ἐνταῦθα ὁ μακάριος Γρηγόριος ἐπέρανε τὴν ἐπὶ

τῆς γῆς ταύτης ὁδοιπορίαν αὐτοῦ. Καταβληθεὶς ἐκ τῶν κόπων καὶ τοῦ καμάτου μακρᾶς ὁδοιπορίας, ἠναγκάσθη νὰ κατακλιθῆ. Τῆς νόσου τοῦ Πάπα ἐπιδεινουμένης, ὁ Καρδινάλιος, Μέγας Πνευματικός, τῷ διηκόνησε τὰ ἅγια μυστήρια, καὶ μετὰ μικρὸν ἐδέχθη τὴν τελευταίαν του ἀναπνοήν. Προέστη ὁ ἴδιος τῆς κηδείας, καὶ εὐθὺς ἀμέσως οἱ Καρδινάλιοι προέβησαν εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ νέου Πάπα. Συνηθροίσθησαν πρὸς τοῦτο, εἰς τὸ ἴδιον μέρος ὅπου ὁ Πάπας Γρηγόριος εἶχεν ἐκπνεύσει. Εἰς τὴν πρώτην ψηφοφορίαν, γενομένην τὴν 25 Ἰανουαρίου, ὁ Καρδινάλιος Πέτρος ἐκ Γαραντασίας, συνεκέντρωσεν ὅλας τὰς ψήφους, πλὴν τῆς ἰδικῆς του. Τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ἦτο φανερόν. Ὁ μακάριος Πέτρος δὲν ἐτόλμησε νὰ ἀντιστῆ. Μ' ὅλους τοὺς φόβους τῆς ταπεινοφροσύνης του, ὑπετάγη εἰς τοὺς σκοποὺς τῆς Προνοίας, καὶ ἀνεκηρύχθη Πάπας ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἰννοκεντίου τοῦ Ε'. Ἐν τῇ Ἐγκυκλίῳ αὐτοῦ ἐπιστολῇ πρὸς τοὺς Ἐπισκόπους καὶ τοὺς χριστιανούς Ἠγεμόνας, ὁ Πέτρος ἐξιστορεῖ λεπτομερῶς τὰ τῆς ἐκλογῆς του. « Ὁ ἀγίας καὶ σεβαστῆς μνήμης « προκάτοχος ἡμῶν Πάπας Γρηγόριος, λέγει, ἦτο πρόθυμος νὰ ἐξα- « κολουθήσῃ τὴν σειρὰν τῶν θαυμασίων ἔργων τὰ ὅποια εἶχεν ἐπι- « χειρήσει πρὸς δόξαν τοῦ Θεοῦ. Ἡμεῖς τὸν ὅποιον εἶχε προχειρίσει « Ἐπίσκοπον Ὡστίας, καὶ οἱ ἀδελφοὶ ἡμῶν, τὰ μέλη τοῦ Ἱεροῦ « Συλλόγου, εὐρισκόμεθα, ἄλλοι μὲν ἐν Ῥώμῃ, ἄλλοι δὲ διεσχορ- « πισμένοι εἰς τὰς περὶξ πόλεις, μετὰ τὴν ἐκ τῆς Συνόδου ἐπι- « στροφήν μας. Τρεῖς μόνον ἐξ ἡμῶν συνώδευον τὴν Αὐτοῦ Ἀγιο-

« τητα. Ἄμα τῇ ἀφίξει αὐτῶν εἰς Ἀρρέτιον, πόλιν τῆς Τυρρηνίας,
« ὁ προκάτοχος ἡμῶν, μετὰ ὀλιγοήμερον ἀσθένειαν, ἀφῆκε τὴν
« κοιλάδα ταύτην τῶν θακρῶν, ἧτις δὲν ἦτο ἀξία νὰ κατέχη
« τόσον ἅγιον Ἀρχιερέα. Ἡμεῖς ἀπεδώκαμεν εἰς τὸ φθαρτὸν σκῆ-
« νός του, τὰς ὀφειλομένας αὐτῷ τιμὰς. Αἱ δυσχέρειαί τῆς ἐκλο-
« γῆς διαδόχου τοῦ ἀποθανόντος Ἀκρου Ἀρχιερέως, ἐφαίνοντο,
« κατ' ἀρχάς, μεγάλα. Οἱ πλείστοι τῶν Καρδινάλιων ἦσαν ἀπόν-
« τες, πολλοὶ δ' ἐξ αὐτῶν εὐρίσκοντο πολὺ μακρὰν τοῦ Ἀρρετίου.
« Ἄλλ' Ἐκεῖνος εἰς τὸν ὅποιον εἶναι εὐκόλον νὰ φέρῃ εἰς συνάντη-
« σιν πρόσωπα ὅσον καὶ ἂν ἦναι μακρὰν ἀλλήλων, ἐλάλησε ταῦτο-
« χρόνως εἰς τὴν καρδίαν πάντων τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν Καρδινάλιων.
« Ἡμεῖς, καὶ πάντες ἐκεῖνοι εἰς τοὺς ὁποίους ἀνῆκε τὸ δικαίωμα
« τῆς ἐκλογῆς τοῦ Ῥωμαίου Ἀρχιερέως, χωρὶς νὰ ἡμεῖθα συγκε-
« κλημένοι ἐκεῖ, εὐρέθημεν συνοιθηρησμένοι εἰς Ἀρρέτιον, καὶ τὴν
« παραμονὴν τῆς ἁγίας Ἀγνῆς, εἰσῆλθομεν εἰς τὸ μέγαρον ὅπου
« ὁ προκάτοχος ἡμῶν εἶχε τελευτήσει. Τὴν πρωίαν τῆς ἑορτῆς
« ἐτελέσαμεν τὴν λειτουργίαν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, κατὰ τὴν
« ἐπικρατοῦσαν τάξιν, καὶ ἀφοῦ πρῶτον ἐπεκαλέσθημεν τὴν βοή-
« θειαν τῆς θείας χάριτος, προέβημεν εἰς ἐκλογὴν Ἀκρου Ἀρχιε-
« ρέως, διὰ ψηφοφορίας. Μετὰ τὴν πρώτην ψηφοφορίαν, γενομένης
« τῆς διαλογῆς τῶν ψήφων, ἀπεδείχθη ὅτι πάντες οἱ ἀδελφοὶ
« ἡμῶν, κατὰ θεῖαν παραχώρησιν, εἶχον ὁμοφώνως ψηφίσει ὑπὲρ
« τῆς ταπεινότητος ἡμῶν. Ἐκπληξίς καὶ ταραχὴ κατέλαβε τὴν

« καρδίαν μας, ὅταν εἶδομεν ἑαυτοὺς ὑψωθέντας εἰς τὴν ἀκρότητα
« τῆς Ἱεραρχίας, ἐπὶ τῆς Καθέδρας τοῦ Πέτρου. Καὶ ποῖος, τῶντι
« δὲν θὰ ἔτρεμε, ἐλέπων τιθέμενον ἐπὶ τῶν ἀσθενῶν ὤμων ἡμῶν,
« βάρος ἱκανὸν νὰ φοδίσῃ καὶ τὸν ἰσχυρότερον γίγαντα; » Μ' ὄλους
τοὺς φόβους τῆς ταπεινοφροσύνης του, ὁ Ἅγιος Ἱεράρχης ἀνομολο-
γεῖ τὴν βαθεῖαν ἐντύπωσιν τὴν ὁποῖαν τῷ ἐνεποίησεν ἡ πλήρης
συμφωνία τῶν Καρδινάλιων εἰς τὸ νὰ ἐκλέξωσιν αὐτὸν εἰς τὸ ὑπατον
ἀξίωμα Ἁγίου Ἀρχιερέως. « Ὡ πόσον εἶναι θαυμαστὴ ἡ δύναμις
« τοῦ Κυρίου! ἐξακολουθεῖ ὁ ἡμέτερος Ἅγιος, πόσον ἄμετρον τὸ
« μέγεθος τῆς θείας Προνοίας, εἰς τὴν ὁποῖαν οὐδὲν δύναται νὰ
« ἀντισταθῇ. Τίς δύναται νὰ μὴ θαυμάσῃ τὸ βάθος τῶν βουλῶν
« Σου, καὶ τὰ ἄπειρα μέσα τῆς σοφίας Σου; Ἐν μιᾷ στιγμῇ
« ἐπραγμάτωσας ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἄλλοτε, μόνον διὰ μακροῦ χρό-
« νου ἠδύνατο νὰ κατορθωθῇ. Ὅσω μεγάλοι καὶ ἂν ὑπῆρξαν οἱ
« πρῶτοι φόβοι ἡμῶν, ὅταν ἀναλογιζώμεθα ὅτι τὴν ἐκλογὴν
« ταύτην διέκλυθεν αὐτὸς ὁ Θεός, αἰσθανόμεθα ἀναγεννώμενον τὸ
« θάρρος ἡμῶν. Ἀναθέσαντες πάσας ἡμῶν τὰς ἐλπίδας εἰς τὴν
« βοήθειαν τοῦ Παντοδυνάμου Θεοῦ, ἐδέχθημεν ν' ἀνυπερβώμεν τὸ
« βαρύτερον τοῦτο φορτίον, παρ' ὅλην τὴν ἀνικανότητά καὶ ἀδυ-
« ναμίαν ἡμῶν. Ὑπὸ τοιαύτης ἐμπνεόμενοι πεποιθήσεως, ἀπε-
« φασίσαμεν, μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, νὰ ἀκολουθήσωμεν τὰ ἔχνη
« προκατόχου ἡμῶν, ἐν ταῖς ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τῆς Ἀγίας
« Ἐκκλησίας προσπαθείαις ἡμῶν. »

I

ΑΚΡΑ ΑΡΧΙΕΡΑΤΕΙΑ ΙΝΝΟΚΕΝΤΙΟΥ ΤΟΥ Ε΄.

Ὁ Ἰννοκέντιος ἀνεχώρησεν ἐξ Ἀρρετίου περὶ τὰ τέλη Ἰανουαρίου, κατευθυνόμενος εἰς Ῥώμην. Φθάσας εἰς Βιτέρβον, ἐξήνεγκε, σχετικῶς πρὸς τὸν ἐνταφιασμὸν Κλήμεντος τοῦ Δ΄, ἐπίσημον ἀπόφασιν, δι' ἧς παρεχωρεῖτο εἰς τοὺς Δομινικανούς τῆς πόλεως ἐκείνης, τὸ λείψανον τοῦ Πάπα τούτου. Κλήμης ὁ Δ΄, ἄμεσος προκατόχος Γρηγορίου τοῦ Γ΄, ὑπῆρξεν ὁ φίλος καὶ εὐεργέτης τῶν τέκνων τοῦ Ἁγίου Δομινίκου καὶ Ἁγίου Φραγκίσκου. Ἡ ἰδιαιτέρα του ἀγάπη πρὸς τὰ τέκνα τοῦ Ἁγίου Δομινίκου ἦτο τοιαύτη, ὥστε, μολοντί δὲν ἠδύνατο, ἕνεκα τῶν καθηκόντων τοῦ ὑπάτου ἀξιώματός του, νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ Τάγμα των, ἐπεθύμει, ἐν τῷ κρυπτῷ, νὰ φέρῃ τὸ ἔνδυμά των, τὸ ὅποιον καὶ ἔφερε, μετὰ θρησκευτικοῦ σεβασμοῦ, ὑποκάτω τῆς παπικῆς περιβολῆς του. Πρὸς τούτοις, ἐτήρει τὰς νηστείας καὶ τὰ ἄλλα ἔθιμα τοῦ Τάγματος, ἐν τῷ μέσῳ τῆς Αὐλῆς του, ἐφ' ὅσον ταῦτα συνεβιβάζοντο μετὰ τῶν καθηκόντων τοῦ Ἀποστολικοῦ ἀξιώματος. Τέλος, ἐδήλου, ἐν τῇ διαθήκῃ του, ὅτι ἠθέλε, μετὰ θάνατον, νὰ ἀναπαυθῇ ἐν τινὶ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Τάγματος τῶν Δομινικανῶν. Οἱ Δομινικανοὶ τοῦ μοναστηρίου τοῦ Βιτέρβου ἐζήτησαν τὴν πολύτιμον ταύτην παρακαταθήκην, ἀλλ' οἱ κανονικοὶ τοῦ καθεδρικοῦ ναοῦ ἠρνήθησαν νὰ

τὴν παραδώσωσι, μετὰ τὴν κηδεῖαν, ἣτις ἐτελέσθη ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ των. Κατὰ τὴν ἀρχιερατείαν Γρηγορίου τοῦ Γ', συζητήσεις σχεδὸν διαρκεῖς ἐγένοντο μετὰ τῶν κανονικῶν τοῦ καθεδρικοῦ ναοῦ καὶ τῶν Δομινικανῶν. Ἦδὴ Γρηγόριος ὁ Γ' εἶχε γράψει εἰς τὸν Καρδινάλιον Ριχάρδον Ἀννιβιάδην Μολάριαν, διατάσσων αὐτὸν νὰ φροντίσῃ ὅπως τὸ λείψανον Κλήμεντος τοῦ Δ' ἀποδοθῇ εἰς τοὺς Δομινικανούς, ἐπιβάλλων, ἐν ἀνάγκῃ, ἐπιτίμια ἐκκλησιαστικὰ εἰς τοὺς κανονικοὺς τοῦ καθεδρικοῦ ναοῦ. Ὁ Καρδινάλιος εἶχε διατάξει τὴν μεταφορὰν τοῦ φερέτρου Κλήμεντος τοῦ Δ', ἀλλ' αἱ διαταγαὶ του δὲν εἶχον ἐκτελεσθῆ. Πιθανῶς, Ἰννοκέντιος ὁ Ε' μεταβαίνων εἰς Ῥώμην, διήλθε διὰ Βιτέρβου, κατ' αἰτήσιν τῶν μοναχῶν τοῦ Τάγματος ἡμῶν, διὰ νὰ καταβάλῃ τὴν ἰσχυρογνωμοσύνην τῶν κανονικῶν, καὶ ἐκτέλεσῃ τὰς τελευταίας διαθέσεις Κλήμεντος τοῦ Δ', καὶ τὰς ἐπανειλημμένας διαταγὰς Γρηγορίου τοῦ Γ'. Ὁ Ἰννοκέντιος διέταξεν ὅπως τὰ ὅσα Κλήμεντος τοῦ Δ' μετενεχθῶσιν ἀμέσως ἐκ τοῦ καθεδρικοῦ ναοῦ εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς Παναγίας τῶν βάθρων (Dei gradi). Οἱ Δομινικανοὶ τὰ μετέφεραν μετὰ χαρῆς, καὶ ἵδρυσαν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ των λαμπρὸν μαυσωλεῖον, ἔνθα νῦν ἀναπαύονται, ἐν εἰρήνῃ, τὰ ὅσα ἐκείνου, ὅστις ζῶν ὑπῆρξεν ὁ σταθερὸς φίλος τῶν τέκνων τοῦ Ἁγίου Δομινίκου.

Ὁ Ἰννοκέντιος, εὐθύς μετὰ τὴν ἐκλογὴν του, ἤρchiσε νὰ ἐργάζεται διὰ τὴν θεραπείαν τῶν δεινῶν τὰ ὅποια ἐμάστιζον πανταχοῦ τὴν χριστιανωσύνην. Τὴν ἐπαύριον τῆς ἐκλογῆς του, ἔστειλεν

ἐπιστολήν πλήρη στοργῆς πρὸς τοὺς Γενουάτας, παρακινῶν αὐτοὺς νὰ κάμωσιν εἰρήνην μὲ τὸν βασιλέα τῆς Νεαπόλεως. Ἀμέσως δὲ μετὰ τὴν ἐνθρόνισίν του, ἤτις ἔλαβε χώραν ἐν Ῥώμῃ, τῇ 22ᾳ Φεβρουαρίου, ἔγραψεν ἐγκύκλιον πρὸς πάντας τοὺς Ἐπισκόπους, πληροφορῶν αὐτοὺς ὅτι ἡ θεία Πρόνοια ἔδωκε διάδοχον εἰς τὸν μακάριον Γρηγόριον. Ἐπεκύρωσε τὰ δικαιώματα Καρόλου τῆς Ἀνζού ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Νεαπόλεως, ὑπὸ τὸν ὄρον ὅτι δὲν θὰ ἐπεξέτεινε τὴν ἐξουσίαν του ἐν Ἰταλίᾳ, πέραν ὁρισμένων ὁρίων. Ἀπηγόρευσε εἰς τὸν αὐτοκράτορα Ῥοδόλφον νὰ εἰσέλθῃ εἰς Ἰταλίαν μετὰ τοῦ στρατοῦ καὶ τῆς Αὐλῆς του, διὰ νὰ μὴν ἀνανεωθῶσιν αἱ ἔριδες μεταξὺ Γουέλφων καὶ Γιβελίνων. Πληροφορηθεὶς ὅτι οἱ ἀλλόφυλοι ἠτοιμάζοντο νὰ εἰσβάλωσιν ἐκ νέου εἰς τὴν Ἰσπανίαν, διέταξε τὸν κληρὸν ἐκείνου τοῦ βασιλείου, νὰ βοηθήσῃ τὸν βασιλέα διὰ προσευχῶν καὶ χρημάτων, καὶ παρώτρυνε θερμῶς τὸν ἰσπανικὸν λαὸν νὰ συνδράμῃ γενναίως τὸν βασιλέα του, ἐν τῷ κατὰ τῶν ἀλλοεθνῶν ἀγῶνι. Οἱ τελευταῖοι οὗτοι πτοηθέντες ἐκ τῆς κινήσεως καὶ τῶν προετοιμασιῶν εἰς ἃς ἔδωκαν ἀγορμὴν οἱ λόγοι τοῦ Πάπα, ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Ἀφρικὴν.

ΙΑ΄.

Ἡ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ἡ μέριμνα τοῦ νέου Πάπα δὲν περιωρίζετο ἐν Εὐρώπῃ. Τὰ συμφέροντα τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῶν Ἁγίων Τόπων, τῷ

ἦσαν πολὺ πολύτιμα διὰ τὰ λησμονήση. Ἐν τῇ Συνόδῳ τῆς Λυῶν εἶχε συντελέσει τὰ μέγιστα, ὅπως ἐπιτύχη παρὰ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας τὴν συναίνεσίν των εἰς τὴν τόσῳ ἐπιθυμητὴν ἔνωσιν. Ἥδη ἦτο ἀναγκαστικὸν ἵνα ὁ αὐτοκράτωρ, ὁ κληρὸς καὶ ὁ λαὸς ἀκολουθήσωσι τὸ παράδειγμα τῶν πρέσβεῶν των. Διὰ τοῦτο, ὅτε οὗτοι διήρχοντο διὰ Ῥώμης, Ἰννοκέντιος ὁ Ε΄ θερμότερα τοὺς παρώτρυνε νὰ παρακινήσωσι τοὺς διαφωνοῦντας ὅπως ἐπιστρέψωσιν εἰς τοὺς κόλπους τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας. Ἐστειλεν εἰς Κωνσταντινούπολιν τέσσαρας πεπαιδευμένους καὶ ζηλωτὰς μοναχοὺς, ὡς πρέσβεις τῆς Ἁγίας Ἐδρας, διὰ νὰ ἐπιτύχωσι ταχύτερον καὶ λαμπρότερον ἀποτέλεσμα. Τῆς ἐνώσεως ἀπαξ ἰδριουμένης, οἱ βασιλεῖς καὶ οἱ ἡγεμόνες τῆς Εὐρώπης θὰ ἦνωνον τὰς δυνάμεις των μὲ τὰς τοῦ αὐτοκράτορος, διὰ νὰ ἐλευθερώσωσι τὴν Ἁγίαν Γῆν ἐκ τῶν χειρῶν τῶν ἀλλοφύλων. Ὁ Ἰννοκέντιος εἶχεν ἤδη κατορθώσει νὰ ἀποκαταστήσῃ τὴν εἰρήνην μεταξὺ τῶν Γενουατῶν καὶ τοῦ βασιλέως τῆς Νεαπόλεως. Πάντες προέβλεπον ὅτι διὰ τῆς δραστηριότητος, τοῦ ζήλου καὶ τῆς φρονήσεώς του θὰ κατῴρθου ἐπίσης νὰ συμφιλιώσῃ καὶ εἰρηνεύσῃ διαφόρους πόλεις τῆς Ἰταλίας, αἵτινες ἐπολέμουν ἀλλήλας. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον εἶχεν ἀποσταθῆ πρὸς τοὺς πολίτας τῆς Φλωρεντίας, Πίσης, Σιέννης καὶ Βενετίας. Ἐπεθύμει νὰ ἀποτρέψῃ τὸν αὐτοκράτορα τοῦ νὰ διέλθῃ τὰς Ἄλπεις μετὰ τῆς Αὐλῆς του, πρὶν ἢ ἡ εἰρήνη ἀποκατασταθῆ τελείως. Ἡ ἐπέμβασις τῶν Γερμανῶν ἐν τῷ μέσῳ

των ταραχῶν τῆς Ἰταλίας, δὲν ἐφαίνετο καθόλου εἰς τὸν Ἰννοκέντιον ἐγγύουον εἰρήνης. Δὲν εἶχε καιρὸν νὰ χάνῃ, ἐὰν ἤθελε νὰ ἐμποδίσῃ τὸν αὐτοκράτορα τοῦ νὰ εἰσέλθῃ εἰς Λομβαρδίαν. Διὰ τοῦτο, μόλις ἔφθασεν εἰς Ῥώμην, ἔστειλε γράμματα ἀποστολικά πρὸς τὸν Ῥοδόλφον, ἀπαγορεύων εἰς αὐτὸν νὰ ἔλθῃ εἰς Ἰταλίαν καὶ νὰ λάβῃ τὸν δακτύλιον τοῦ αὐτοκρατορικοῦ ἀξιώματος, πρὶν ἐκπληρώσῃ τὰς ὑποσχέσεις του, καὶ δώσῃ τὰς ὑπὸ τοῦ Γρηγορίου αἰτηθείσας ἐγγυήσεις, κατὰ τὴν ἐν Λαυσάνῃ συνδιέσκεψιν. Ταῦτοχροίως, ὁ Πάπας τῷ ἀνήγγειλε τὴν εἰς Γερμανίαν ἀποστολὴν τοῦ πρέσβεώς του, Κυρίου Βερνάρδου Καστανέδου, ὅστις ὑπῆρξε μαθητῆς τοῦ Ἰννοκεντίου ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῶν Παρισίων. Ὁ Πάπας διὰ νὰ διευκολύνῃ τὸ ἔργον τοῦ πρέσβεώς του τούτου, ἔστειλεν ἐγκύκλιον ἐπιστολὴν εἰς τοὺς ἀρχιεπισκόπους Κολωνίας, Μαγεντίας καὶ Τρεβήρων, καὶ εἰς τοὺς ἐπισκόπους τῆς Βασιλείας, Τριδέντου καὶ Βυρσβούργου, εἰς τὸν Δοῦκα τῆς Βαυαρίας καὶ εἰς τὸν Ἄρχοντα τῆς Νορμβέργης, διατάσσων αὐτοὺς νὰ κάμωσι πᾶν τὸ δυνατὸν, ἵνα βοηθήσωσι τὸν Βερνάρδον Καστανέδον εἰς τὴν εἰρήνευσιν Γερμανίας καὶ Ἰταλίας. Τοιαῦται λαμπρὰ ἀρχαὶ διήγειραν τὰς χρηστοτέρας ἐλπίδας ἐπὶ τῇ Ἀρχιερατείᾳ τοῦ νέου Πάπα.

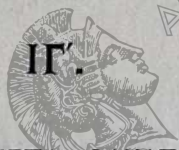
ΙΒ΄.

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ

Φεῦ! Πάσας τὰς ἐλπίδας ταύτας ἔμελλον νὰ ἐπακολουθήσωσιν ἐντὸς ὀλίγου τὸ πένθος καὶ τὰ δάκρυα. Εἶχεν ἀπολαύσει πάντοτε ἄκρας υγείας κατὰ τὸ δόγμα τοῦ μοναχικοῦ, αὐστηροῦ καὶ ἀπονεκρωμένου βίου του. Δὲν εἶχεν ὑποκύψει ὑπὸ τὸ βῆρος συνεχῶν κόπων ἐν τῇ Συνόδῳ. Ἀλλὰ τώρα ἡ μέριμνά του διὰ τὸ κελὸν τῆς Ἐκκλησίας ἀπέβη τόσο μεγάλη, ὥστε προεκάλεσε κακοήθη πυρετὸν, ὃ ὁποῖος ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν τὸν ἔφερεν εἰς τὸν τάφον. Αἰσθανόμενος ὅτι τὸ τέλος τοῦ ἐπιησίαζε, συνήθροισε περὶ ἑαυτὸν τοὺς Καρδινάλιους καὶ τοὺς ἄλλους ἀνωτέρους κληρικούς τῆς Αὐλῆς του. Ἦθελεν ἀκόμη νὰ καταναλώσῃ καὶ τὰς τελευταίας του στιγμὰς πρὸς δόξαν τοῦ Θεοῦ καὶ οἰκοδομὴν τῶν ἀδελφῶν του. Ἐπὶ παρουσίᾳ αὐτῶν ἠὺχαρίστησε τὸν Θεὸν διὰ τὰς πολυτίμους δωρεὰς τὰς ὁποίας τῷ ἐπεδαψίλευσε. Συνεβούλευσε πάντας τοὺς περὶ αὐτὸν νὰ μὴ προσκολλῶνται εἰς τὰ ἀγαθὰ τοῦ κόσμου τούτου. « Εὐγενῆς « καταγωγῆ, εἶπε, πλούτη, σοφία, ὠραϊότης εἶναι πράγματα τὰ « ὅποια οἱ ἄνθρωποι μεγάλως ἐπιζητοῦσιν. Ἡθεῖα Πρόνοια ἠθέ- « λησε νὰ ἔχω ὅλα αὐτὰ τὰ δῶρα. Καὶ τώρα, προσέθηκεν, ἀπο- « καλύπτων τὸ ἰσχνὸν τοῦτο στῆθος, παρατηρῶ τί ἔγινεν ἐκεῖνος « ὅστις εἶχεν ὅλα τὰ ἀγαθὰ ταῦτα. Διὰ τοῦτο πρέπει εἰς τὸν

« Θεὸν μόνον νὰ προσκολλᾶσθε καὶ Ἐκεῖνον μόνον νὰ ἀγαπᾶτε. »
Ἐνισχυθεὶς διὰ τῶν ἀχρόντων μυστηρίων, τὰ ὅποια ἔλαβε μετ' ἀγγελικῆς εὐσεβείας, καὶ ἀφήτας χωρὶς λύπην πᾶσαν ἐπίγειον δόξαν, ὁ μακάριος Ἰννοκέντιος ὁ Ε΄., ἐκοιμήθη τὸν ὕπνον τοῦ δικαίου, τῇ 22ᾳ Ἰουνίου 1276, ἐν ἡλικίᾳ 52 ἐτῶν, διαμείνας ἐπὶ τῆς Καθέδρας τοῦ Πέτρου μόνον πέντε μῆνας καὶ δύο ἡμέρας.

ΤΙΜΑΙ ΜΕΤΑ ΘΑΝΑΤΟΝ

Ἡ λαμπρότης τῆς κηδείας του καὶ τὸ ἄπειρον πλῆθος τὸ ὅποιον τὴν παρηκολούθησεν, ἀπέδειξαν τὴν λύπην τὴν ὅποιαν ὁ θάνατός του ἐπροξένησε, καὶ τὸν γενικὸν σεβασμὸν τὸν ὅποιον εἶχεν ἐμπνεύσει. Ἐτάφη ἐν τῷ ναῷ τοῦ Λατεράνου. Ὁ αὐτοκράτωρ Φίλιππος τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὁ βασιλεὺς Κάρολος τῆς Ἀνζού, οἱ Καρδινάλιοι, ὁ κληρὸς τῆς Ῥώμης καὶ ἄπειρον πλῆθος Ῥωμαίων καὶ ξένων, παρέστησαν εἰς τὸν ἐνταφιασμὸν του. Ἀρχαῖός τις χρονογράφος λέγει, « Ὅλος ὁ κληρὸς τὸν ἔκλαυσε, διότι παρὰ πάντων « ἔθεωρεῖτο ὡς ἄνθρωπος δίκαιος, ὅστις ὑπερείχε πάντων τῶν συγ- « χρόνων του κατὰ τὴν παιδείαν καὶ τὴν φρόνησιν. Κατὰ τὸ λέ-

« γειν τῶν Καρδιναλίων, εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἰωνιότητα περιβεβλη-
α μένος τὴν ἀθωότητα τοῦ βαπτίσματος, καὶ πλήρης ἀξιωμασιῶν. »

Ὁ βασιλεὺς Κάρολος, ἀδελφὸς τοῦ ἁγίου Λουδοβίκου, τῷ ἀνή-
γειρε μεγαλοπρεπῆ τάφον. Τὸ μνημεῖον τοῦτο κατεστράφη βραδύ-
τερον ὅπότεν μεγάλα μεταβολαὶ ἐγένοντο ἐν τῷ ναῷ, κατὰ τὸν
δέκατον τέταρτον αἰῶνα, ἀλλ' ἡ πολύτιμος μνήμη τῶν ἀρετῶν τοῦ
ἁγίου Ἱεράρχου παρέμεινε καὶ θὰ παραμένῃ ἔσκει ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ.

Τὸ Τάγμα τοῦ Ἁγίου Δομινίκου, ἰδιτέρως, τὴν διετήρησε
στοργικῶς, καὶ οὐδέποτε θὰ παύσῃ τὴν τιμᾶν καὶ εὐλογίᾳ τὴν μνή-
μην αὐτοῦ.

Ἡ Αὐτοῦ Ἀγιότης, Λέων ὁ Π', ἐπεκύρωσε, τὴν 13 Μαρτίου,
1898, τὸ Διάταγμα τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν ἱεροτελεστιῶν (Congre-
gazione dei Riti) δι' οὗ ἐπίσημως ἐπιτρέπεται ἡ εἰς τὸν μακά-
ριον Ἰννοκέντιον ἀπαγομὴ θρησκευτικῶν τιμῶν, καὶ, οἰκείᾳ βουλή-
σει, ἐδήλωσεν ὅτι ἐπεθύμει ὅπως τὸ προνόμιον τοῦ τελείν τὴν
λειτουργίαν καὶ ἀναγινώσκειν τὴν ἀκολουθίαν τοῦ μακαρίου Ἰννο-
κεντίου τοῦ Ε'. τὸ ὅποῖον ἔχει ἤδη χορηγηθῆ εἰς τὸ Τάγμα τῶν
Δομινικανῶν, καὶ εἰς τὰς ἐπαρχίας Λυῶν καὶ Ἀόστης, ἐπεκταθῆ
εἰς ὅλον τὸν κλῆρον τῆς Γαλλίας, καὶ, κατ' ἐξαιρέσειν ἀληθῶς μερι-
κὴν, καὶ εἰς τὸν μέγαν ναὸν τοῦ Ἁγίου Πέτρου καὶ τοῦ Ἁγίου
Ἰωάννου ἐν Λατεράνῳ.

ΙΔ΄.

ΘΑΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΟΥ ΙΝΝΟΚΕΝΤΙΟΥ

Τὰ θαύματα εἶναι τὸ σημεῖον τῆς ἀγιότητος, μάλιστα ὅταν γίνωνται μετὰ τὸν θάνατον δούλου τινος τοῦ Θεοῦ, κατόπιν προσευχῶν γενομένων πρὸς αὐτόν. Ὁ Θεὸς δὲν ἔλειψε τοῦ νὰ ἐνεργήσῃ τοιαῦτα ἵνα ἀποδείξῃ τὴν ἀγιότητα τοῦ μακαρίου Ἰννοκεντίου. Ἡ λεπτομερὴς ἀφήγησις τῶν θαυμασίων χαρίτων τῶν ἐπιτευχθεισῶν τῇ μεσιτείᾳ αὐτοῦ δὲν διεσώθη μέχρις ἡμῶν· τὰ θαύματα ὅμως ταῦτα ἦσαν γνωστὰ εἰς τοὺς συγχρόνους καὶ ἀκόμη εἰς τοὺς μεταγενεστέρους αἰῶνας. Ἐπιγραφή τις γεγραμμένη 79 ἔτη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἁγίου Ἱεράρχου, κἀποθι εἰκόνας του τινος εἰς τὸ Τρεβίσιον, καὶ σωζομένη ἀκόμη, φέρει τὰς λέξεις ταύτας: « Ἐλαμψε διὰ πολλῶν θαυμάτων. » Πολλὰ μαρτυρολόγια ἐπαναλαμβάνουσι σχεδὸν τὰς αὐτὰς λέξεις, καὶ πολλοὶ συγγραφεῖς, μεταξὺ τῶν ὁποίων, ὁ Μιχαὴλ Πιος, ὁ Νικόλαος Φεβούρης καὶ ὁ Καβαλιέρης, ἀποδίδουσι πολλὰ θαύματα εἰς τὸν μακάριον Ἰννοκέντιον καὶ ζῶντα καὶ μετὰ θάνατον. Ἐὰν θαύματα ταῦτα, φυσικῶς τῷ λόγῳ, προῦποθέτουσι τὸν σεβασμὸν τοῦ λαοῦ καὶ τὸν δικαιοῦσι.

ΔΕΗΣΙΣ

Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὅς, ἡνίκα ἔμελλες ἀπελθεῖν τοῦ κόσμου τούτου, καὶ πρὸς τὸν αἰώνιον ἐπανακάμψαι Πατέρα, θερμῶς ἠτήσω παρ' Αὐτοῦ τὴν ἔνωσιν πάντων τῶν εἰς Σέ πιστευσόντων, οὓς καὶ, ὡς μίαν ποιμήνην, παρέδώκας τῷ κορυφαίῳ τῶν μαθητῶν Σου Πέτρῳ, ποιμαίνειν καὶ ὀδηγεῖν εἰς νομὰς σωτηρίου, ἐπίβλεψον ἐπὶ τοὺς διεσπῶτας ἡμῶν ἀδελφοὺς, καὶ ἐπανόρθωσον αὐτοὺς, τῇ Σῆ χάριτι, εἰς τὴν ἐνότητα τῆς Ἁγίας Σου Ἐκκλησίας, πρεσβείαις τῆς Πανάγνου Σου Μητρός καὶ τοῦ μακαρίου Ἰννοκεντίου, ὃν ἀνέδειξας, ἐν καιρῷ, πιστὸν τοῦ ἀμπελῶνός Σου φύλλου καὶ ζηλωτὴν τῆς ἐνώσεως τῶν εἰς Σέ πιστευόντων. Ἀμήν.

Cum approbatione Ecclesiastica.

Ἐγκρίσει τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

007000023535